

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Sociální práce

Studijní obor (kombinace): Sociální pracovník

**PEČOVATELSKÁ SLUŽBA
DOMINICILIARY SERVICE**

Bakalářská práce: 08-FP-KSS-3013

Autor:

Marie Jobová

Podpis:

.....

Adresa:

nám. Prokopa Velkého 799

438 01 Žatec

Vedoucí práce: Mgr. Lenka Nádvorníková

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
56	1	0	10	21	10+1CD

V Liberci dne: 15. 4. 2009

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení:

Marie Jobová

Adresa:

Žatec, Prokopa Velkého 799

Studijní program:

Sociální práce

Studijní obor:

Sociální pracovník

Kód oboru:

7502R022

Název práce:

PEČOVATELSKÁ SLUŽBA

Název práce v angličtině:

DOMINICILIARY SERVICE

Vedoucí práce:

Mgr. Lenka Nádvorníková

Termín odevzdání práce:

15.4.2009

Bakalářská práce musí splňovat požadavky pro udělení akademického titulu „bakalář“ (Bc.).

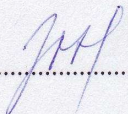

vedoucí bakalářské práce

děkan FP TUL

vedoucí katedry

Zadání převzal (student): Marie Jobová

Datum: 28.2.2008

Podpis studenta:

Cíl práce:

Charakteristika pečovatelské služby v Žatci a zjištění spokojenosti uživatelů s poskytovanými službami.

Základní literatura:

- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.
DISMAN, M.: *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3.vyd. Praha Karolinum 2007. ISBN 978-80-246-0139-7.
HARTL, P., HARTLOVÁ, H.: *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha, Portál, 2004. ISBN 80-7178-303-X.
KŘIVOHLAVÝ, J.: *Psychologie zdraví*. 2.vyd. Praha, Portál 2003. ISBN 80-7178-774-4.
MATOUŠEK, O., KODYMOVÁ, P., KOLÁČKOVÁ, J.(eds.): *Sociální práce v praxi*. 1.vyd. Praha, Portál 2005. ISBN 80-7367-002-X.
PICHAUD, C., THAREAUOVÁ, I.: *Soužití se staršími lidmi*. 1. vyd. Praha, Portál 1998. ISBN 80-7178-184-3.
SOCIÁLNÍ PRÁCE, časopis pro teorii, praxi a vzdělávání v sociální práci. Praha, Asociace vzdělavatelů v sociální práci. ISSN 1213-6204.
ÚLEHLA, I.: *Umění pomáhat*. 2. vyd. Praha, SLON 2007. ISBN 978-80-86429-36-6.
VÁGNEROVÁ, M.: *Vývojová psychologie II. Dospělost a stáří*. 1.vyd. Praha, Karolinum 2007. ISBN 978-80-246-1318-5.

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, v platném znění, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom(a) povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce.

V Liberci dne: 15. 04. 2009

Marie Jobová

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala Mgr. Lence Nádvorníkové za její ochotu a vstřícnost, za její jedinečnou pomoc, cenné rady a podnětné připomínky při realizaci této bakalářské práce.

Dík rovněž patří všem klientům pečovatelské služby, kteří se podíleli na realizaci výzkumu a v neposlední řadě také všem mým blízkým za jejich toleranci, trpělivost a emoční podporu.

Název bakalářské práce: Pečovatelská služba

Název bakalářské práce: Dominiciliary service

Název bakalářské práce: die Betreuungsdienst

Jméno a příjmení autora: Marie Jobová

Akademický rok odevzdání bakalářské práce: 2008/2009

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Lenka Nádvorníková

Resumé:

Bakalářská práce se věnuje problematice poskytování pečovatelské služby. Vychází ze současného stavu. Cílem bakalářské práce je zmapovat teoreticky i prakticky problematiku pečovatelské služby v Žatci. Práce je strukturována do dvou celků. Teoretická část nabízí ucelený přehled o stárnutí a o možnostech sociálních služeb, které seniorům usnadňují adaptaci na stáří. Praktická část zjišťuje pomocí řízeného rozhovoru a studia spisové dokumentace úroveň a rozsah poskytované pečovatelské služby. Tato bakalářská práce napomáhá ke zkvalitnění poskytované služby.

Klíčová slova:

pečovatelská služba, senior, stáří, gerontologie, geriatrie, sociální služba, osobní asistence, domácí péče, příspěvek na péči, klient, respondent, spokojenost, předpoklad, analýza dokumentů, rozhovor.

Summary:

The topic of this bachelor thesis is provision of domiciliary service. Based on the current state. The aim of thesis is to map the theoretical and practical issues of domiciliary service in Žatec. Essay is deal out into two fractions: Theoretical part provides a comprehensive overview of the possibilities of social services, which facilitate adaptation to the elderly old. Practical part of examining the interview and study the case file level and range of service provided. This bachelor thesis helps to improve the service provided.

Keywords:

domiciliary service, senior, age, gerontology, geriatrics, social service, personal assistance, home care, care contribution, client, informant, satisfaction, hypothesis, documents analysis, interview.

Zusammenfassung:

Bachelor-Arbeit beschäftigt sich mit dem Problem der Gewährung von Betreuungsdienst. Sie stützt sich auf die aktuelle Situation. Bachelor-Arbeit bildet die theoretische und praktische Fragen der Pflegedienste in Žatec. Die Arbeit gliedert sich in zwei Einheiten. Der theoretische Teil gibt einen umfassenden Überblick über das Altern

und die Möglichkeiten der sozialen Dienstleistungen, die den Senioren Adaptation ans hohe Alter erleichtern. Der praktische Teil bestimmt durch ein Interview-Antrieb und Fall-Studie die Höhe und der Umfang des Betreuungsdienst. Das Bachelor-Arbeit hilft zur Qualitätsverbesserung des Betreuungsangebote.

die Schlüsselwörter:

die Betreuungsdienst, der Senior, das Alter, die Gerontologie, die Geriatrie, die soziale Dienstleistung, die persönliche Betreuung, die häusliche Pflege, die Betreuung, der Kunde, die Befragte, die Zufriedenheit, die Voraussetzung, die Analyse von Dokumenten, das Interview.

OBSAH

1 ÚVOD.....	11
2 TEORETICKÁ ČÁST.....	13
2. 1 Problematika stáří a stárnutí.....	13
2. 1. 1 Senior	14
2. 1. 2 Biologické stárnutí	14
2. 1. 3 Psychické stárnutí	15
2. 1. 4 Sociální stárnutí	16
2. 2 Obecné pojmy související se stářím.....	17
2. 2. 1 Gerontologie	17
2. 2. 2 Geriatrie	18
2. 3 Potřeby ve stáří	18
2. 4 Demografie stárnutí.....	19
2. 5 Legislativa upravující problematiku stáří.....	20
2. 5. 1 Bílá kniha	20
2. 5. 2 Národní program přípravy na stárnutí na období 2008 až 2012 (Kvalita života ve stáří)	21
2. 5. 3 Zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění	22
2. 6 Sociální služby	24
2. 6. 1 Terénní služby.....	24
2. 6. 2 Zařízení sociální péče.....	25
2. 6. 3 Příspěvek na péči	26
2. 7 Práce se starými lidmi	28
2. 8 Pečovatelská služba.....	29
2. 8. 1 Historie pečovatelské služby v České republice	29
2. 8. 2 Současný stav pečovatelské služby v České republice	30
3 PRAKTICKÁ ČÁST.....	32
3. 1 Poskytovatel pečovatelské služby v Žatci.....	32
3. 1. 1 Historie a vývoj pečovatelské služby v Žatci	32
3. 1. 2 Cíle a poslání.....	33
3. 1. 3 Všeobecné informace	34
3. 1. 4 Financování Pečovatelské služby v Žatci.....	35
3. 2 Stanovení výzkumného cíle	36
3. 3 Stanovení předpokladů.....	36
3. 4 Použité metody výzkumu	37
3. 4. 1 Analýza dokumentů	37
3. 4. 2 Strukturovaný rozhovor (řízený rozhovor)	38
3. 5 Popis základního a výzkumného vzorku.....	38
3. 6 Průběh výzkumu	39
3. 7 Výsledky a interpretace výzkumu	40
3. 7. 1 Výsledky analýzy spisové dokumentace.....	40
3. 7. 2 Výsledky řízeného rozhovoru	44
3. 7. 3 Ověřování předpokladů.....	46
3. 7. 4 Analýza výsledků a diskuze.....	49

4 ZÁVĚR.....	50
5 NÁVRH OPATŘENÍ.....	53
6 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	54
7 SEZNAM PŘÍLOH.....	56

1 ÚVOD

Motto:

"Jarní čas nám představuje mládí, naznačuje nám plody, které můžeme od budoucnosti očekávat. Další období jsou přizpůsobena k žatvě a ke sklizni ovoce. Plody stárí, jak jsem již často řekl, tvoří bohaté vzpomínky a všechno dobré, co jsme dřív zakusili. Všechno pak, co se děje podle přírody, musíme pokládat za dobré a užitečné."

Cicero

Problematika společenské péče o staré ale i zdravotně postižené občany zahrnuje kromě jiného uspokojování jejich specifických potřeb. Mnohým starým lidem pomáhá překonávat projevy stárí jejich rodina, blízcí. Vývoj společnosti však přinesl takové změny ve funkci rodiny, kdy jsou zpravidla všichni její dospělí členové výdělečně činní a staří rodinní příslušníci, kteří se nemohou sami o sebe postarat, postrádají z jejich strany potřebnou péči. Staří lidé jsou za takové situace opuštěni a potřebují pomoc odborníků, kteří jim mohou poskytnout sociální služby v součinnosti se službami zdravotními.

Pečovatelská služba podporuje jednotlivce v jeho soběstačnosti, umožňuje mu co nejdéle setrvat v jeho přirozeném domácím prostředí a tak zamezit jeho sociálnímu vyloučení. Proto pečovatelská služba poskytuje pomoc při vedení domácnosti a péči o sebe sama, zajišťuje kontakt se společenským prostředím, usiluje o dobré vztahy s rodinou pečovaného, ale současně dbá na to, aby nedocházelo k omezování jeho základních práv a svobod.

V době zadávání bakalářské práce autorka pracovala jako koordinátor pečovatelské služby v Žatci a čím dál více si uvědomovala, že úroveň a vyspělost moderní společnosti se odráží hlavně v tom, jaká je úroveň péče o staré občany a o občany se zdravotním postižením, jak jsou nastaveny podmínky pro tuto péči. Tato bakalářská práce se věnuje zmapování pečovatelské služby v Žatci a vychází ze současného stavu.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. První, teoretická část, se věnuje objasnění základních pojmů spojených se stářím, problémům spojeným se stářím, seniorské populaci, jejímu začleňování do společnosti a její podpoře ze strany společnosti, pečovatelské službě, sociálním službám, práci se starými lidmi.

Druhá, praktická část bakalářské práce pomocí řízených rozhovorů s klienty Pečovatelské služby v Žatci mapuje úroveň a rozsah poskytované pečovatelské služby a spokojenost uživatelů s těmito službami. Analýzou dokumentů zjišťuje věkovou strukturu klientů, výši příspěvku na péči a rozsah služeb, které jsou poskytovány klientům Pečovatelskou službou v Žatci.

Cílem bakalářské práce je charakteristika pečovatelské služby v Žatci, která je poskytována především seniorům starším 65 let (senioři starší 65 let tvoří 88 % klientů Pečovatelské služby v Žatci), v jaké míře jsou poskytované služby využívány, jaká je jejich úroveň a jak jsou klienti s pečovatelskou službou spokojeni s ohledem na její dostupnost, nabídku, kvalitu a na potřeby seniorů.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Problematika stáří a stárnutí

Člověk a společnost se neustále vyvíjejí a mění. Osobnost člověka se stává středem pozornosti z vývojového hlediska, ale i v souvislosti s integrací do společnosti – socializací. Stáří a stárnutí je neoddelitelnou součástí života, na jehož kvalitě se převážně podílí sám jedinec, a to ve všech etapách svého života. Je ale současně problémem i společenským, což znamená, že každého starého člověka vnímáme jako neopakovatelnou bytost i s jeho zvyklostmi, náladami, potřebami a problémy ve společenské souvislosti.

Každý z nás má jiný pohled na stáří. Jak uvádí Pichaud, Thareauová, dítě nám sdělí, že stárnout znamená růst, dospívající chlapec tvrdí, že stárnout znamená to, že můžeme řídit motorku a pak auto, že nejsme závislí na rodičích, že můžeme si s někým zařídit společný život, dospělý nám řekne, že mu již není dvacet a přeje si, aby mu bylo více a měl na sebe konečně čas. A starý člověk? Ten řekne, že na věku nezáleží.¹

Vágnerová stáří dělí na období raného stáří 60 - 75 let a období pravého stáří 75 let a více. Stáří poslední etapou života, fáze, která přináší nadhled a moudrost, ale také úbytek sil, je obdobím relativní svobody, ale i dobou nevyhnutelných ztrát. Avšak i když dochází v tomto období k evidentním změnám, které jsou dány procesem stárnutí, nemusí toto období člověku znemožňovat aktivní a nezávislý život.²

"Ve skutečnosti však stáří není ani přítel ani nepřítel. Doslova proti stáří nelze bojovat. Je však třeba mít reálný pohled na očekávané problémy stáří a připravovat se na to, jak jim čelit."³

¹ Srov. PICHAUD, C., THAREAUOVÁ, I.: *Soužití se staršími lidmi*. Praha: Portál, 1998. Str. 21-22.

² Srov. VÁGNEROVÁ, M.: *Vývojová psychologie II. Dospělost a stáří*. Praha: Karolinum, 2007. Str. 299.

³ PACOVSKÝ, V.: *Proti věku není léku?* Praha: Karolinum, 1997. Str. 25.

2. 1. 1 Senior

Slovo senior (z lat. *senex*, *senis*, starý, starší) má mnoho významů. Používáme jej v protikladu "starší" k "mladší" (junior), ve sportu dospělý, v zaměstnání nadřízený, v různých církevních sdruženích představený. Nejvíce se však slovo senior používá ve významu člověka v letech, starého člověka, člověka důchodového věku. I Hartl, Hartlová uvádějí jako jeden z významů slova senior občana staršího 60 let.⁴

2. 1. 2 Biologické stárnutí

První projevy biologického stárnutí pozorujeme už před dovršením třiceti let – začínají se více kazit zuby, dochází k řídnutí a šedivění vlasů, kosti ztrácejí svou elasticitu. Tělesné projevy a změny, jimiž se odlišují staří lidé od mladých lidí, bývají označovány jako fenotyp stáří. Univerzální znaky stárnutí sdílejí všichni staří lidé (např. vráscitá kůže), naopak probabilistické znaky stárnutí jsou pravděpodobné, takové, které nejsou typické pro všechny staré lidi (např. artróza). Tato pojmenování lze porovnat s pojmy: primární stárnutí (tělesné změny stárnoucího organismu) a sekundární stárnutí (častěji se vyskytující změny ve stáří, ale nejsou jeho nutným doprovodným jevem).⁵

Charakteristickým projevem stáří je ukládání tuků v těle, okolo šedesátého roku dochází k úbytku tělesné výšky, což je způsobeno celkovou atrofií svalů a kostí, zejména meziobratlových plotének. Rovněž ubývá aktivní tělesná hmota a mění se procentuální složení těla. Mění se výraz obličeje, výrazné jsou kožní vrásky, pokles horního víčka očí. Nápadné jsou změny postoje a chůze, snižuje celková pohyblivost člověka. V této souvislosti tak dochází ke zvýšenému riziku úrazů. Významné jsou involuční změny smyslového vnímání - u zraku se projevují změny akomodace, u sluchu ubývá sluchové ostrosti, klesá chuť i čich.⁶

Z toho plyne, že staří lidé začínají více sledovat svůj zhoršující se zdravotní stav a z toho plynoucí ztížené možnosti navštěvovat obchody, úřady, přátele, rodinu apod., jestliže by vyžadovaly větší tělesnou zátěž. Zdraví se totiž pro starého člověka stává jednou z nejdůležitějších potřeb.

⁴ Srov. HARTL, P., HARTLOVÁ, H.: *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2004. Str. 530.

⁵ Srov. STUART-HAMILTON, I.: *Psychologie stárnutí*. Praha: Portál, 1999. Str. 18.

⁶ Srov. KALVACH, Z.: *Geriatric a gerontologie*. Praha: Grada, 2004. Str. 99-103.

2. 1. 3 Psychické stárnutí

Stejně jako v předchozí kapitole o biologickém stárnutí, tak v psychice starého člověka je značná variabilita. Existují však i určité univerzální rysy, které jsou typické pro stáří jako takové.

Od chvíle, kdy si člověk poprvé uvědomí, že stárne, objevuje se první problém – jeho reakce a adaptace na stáří. "Jde jednak o přizpůsobení se neměnným a nezměnitelným podmínkám prostředí, v němž člověk žije (tj. tomu, s čím se nedá nic dělat), jednak přizpůsobování si v životním prostředí toho, co se změnit dá."⁷ Někomu se daří lépe, někomu hůře – nebo vůbec ne překonat změny, které stáří s sebou nese. O tom, jak se stárnoucímu člověku podaří vyrovnat se s touto zkušeností, záleží na jeho postojích k životu, životní filozofii, jeho zdraví a celé řadě dalších faktorů. V podstatě můžeme hovořit o několika způsobech, jak lidé reagují na stárnutí a stáří.

a) Většina lidí reaguje **reálně a konstruktivně**. Jde o jedince, kteří jsou dobře vyvážení, smíření se stárnutím a stářím. Těší se ze života, navazují nová přátelství, mají smysl pro humor, jsou tolerantní a přizpůsobiví. Berou život tak, jak jde, ničeho nelitují a hledí do budoucnosti, tzv. „neztratili program“.

b) Ne všichni ale přijímají stáří reálně. Někteří lidé stáří sice **neodporují, ale podrobují** se mu. Jejich krédem je: „ať se starají ostatní“. Rádi odpočívají v soukromí, neochotně a neradi navazují nové styky a známosti, které by jim narušovaly jejich pohodlí. Jsou pasivní, tzv. jim chybí program.

c) Někteří staří lidé zaujímají **obranný postoj** – tyto lidé jsou většinou soběstační a odmítají pomoc druhých, na stáří a hlavně finanční záležitosti jsou dobře připraveni. Dříve byli profesionálně i společensky úspěšní, jsou na to hrdí, ke stáří se stavějí pesimisticky, avšak jsou s ním smíření. Často odmítají pomoc, jen aby dokázali, že nejsou staří.

d) Často se setkáváme se seniory, kteří jsou mrzutí, agresivní a **nepřátelští**. Jsou to tzv. „rozhněvaní muži“, kteří žijí v ústraní, v izolaci. Nemohou se srovnat se stářím, odchod do důchodu oddalují, na všechno reagují rozmrzelostí. Považují se za oběti okolností. Někteří mohou mít sklony k paranoidním reakcím.

⁷ KŘIVOHLAVÝ, J.: *Psychologie zdraví*. Praha: Portál, 2003. Str. 144.

e) Setkáváme se i s takovými jedinci, kteří svůj věk a s ním spojené nesnáze *ironizují*. Vynikají sarkasmem, sami o sobě vynášejí shazující výroky, i když to neodpovídá skutečnosti, okolnostem, ve kterých se nacházejí.⁸

2. 1. 4 Sociální stárnutí

Sociální kontext starého člověka má velký vliv na přizpůsobení se nastalé změně, kterou stáří přináší. Sociální prostředí může výrazným způsobem přispět k přijetí nové role, kterou seniorský věk přináší, a naopak může také značnou měrou narušit celý adaptační proces. K důležitým změnám, které stáří provázejí, patří bezesporu odchod do důchodu, odchod dětí a narození vnoučat, smrt partnera, blízkých přátel, změna prostředí.

Významným momentem, hlavní událostí v životě, zlom, je odchod do důchodu, který přináší přerušení kontaktů s lidmi ze zaměstnání, ztrátu sociální prestiže. Dostavuje se často pocit zbytečnosti, marnosti, ztrácí se zájem o jakoukoliv aktivitu. Proto je důležité "nový život" naplnit.

Důležitá změna probíhá v rodině a domácnosti, která má vliv na partnerský život i na širší rodinu. Odcházejí děti, manželé zůstávají sami jeden s druhým, což přináší nutnost najít nové způsoby vzájemné komunikace, řešení problémů, trávení volného času, řešení finančních problémů apod. Na druhou stranu však přicházejí vnoučata a někteří staří lidé nacházejí pocit užitečnosti a získávají tak novou roli - roli prarodičů.

Nejtěžší zkouškou, se kterou se musí člověk vyrovnat, je ztráta partnera. Znamená pro toho druhého i ztrátu bezpečí, radosti a všeho, co je spojovalo. Mizí rovněž staří přátelé, setkávání s přáteli se omezuje jen na ty, kteří jsou snadno dostupní. Hloubka přátelských vztahů se rozměňuje a ubývá na četnosti návštěv.

I změna bydlení a prostředí je pro mnoho starých lidí velkou zátěží. Byt nebo dům je moc velký, tak se stěhují do menšího, vzhledem ke své sociální situaci je nutné odejít do různých zařízení sociální péče. Ti, kteří se sami o rozhodnou o pobytu v zařízení sociální

⁸ Srov. PACOVSKÝ, V.: *Proti věku není léku?* Praha: Karolinum, 1997. Str. 25-27.

péče a mohou se delší dobu připravovat na tuto změnu prostředí, snadněji se pak začlení do nového prostředí, do nového života.⁹

Adaptovat se na tyto změny je velmi individuální, protože záleží na osobnostních, genetických, pohlavních a věkových předpokladech každého člověka. Na druhé straně velmi působí prostředí - přírodní, materiální, sociální a duchovní, do kterého člověk vstupuje.

2. 2 Obecné pojmy související se stářím

Stárnutí je proces, který se projevuje změnami v průběhu času, jde o změny biologické, psychologické a sociální. Stáří je pak označením fáze ontogeneze, která uzavírá přirozený průběh života.¹⁰

2. 2. 1 Gerontologie

Gerontologie je nauka, soubor vědomostí o stárnutí a stáří, respektive o problematice starých lidí a života ve stáří. Název je odvozen z řeckého *gerōn* = stařec, starý člověk, nikoliv od *gerās* = stáří. Gerontologie se dělí do 3 hlavních proudů:

- a) **Gerontologie experimentální** se zabývá otázkami, proč a jak živé organismy stárnou.
- b) **Gerontologie sociální** se zabývá vzájemnými vztahy starého člověka a společnosti, co starý člověk potřebuje od společnosti a jakým způsobem ovlivňuje společnost a její rozvoj.
- c) **Gerontologie klinická** se zabývá zdravotním a funkčním stavem starých lidí. Nazýváme ji také geriatrií.¹¹

⁹ Srov. PICHAUD, C., THAREAUOVÁ, I.: *Soužití se staršími lidmi*. Praha: Portál, 1998. Str. 27-32.

¹⁰ Srov. HARTL, P., HARTLOVÁ, H.: *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2004. Str. 561.

¹¹ Srov. KALVACH, Z.: *Geriatric a gerontologie*. Praha: Grada, 2004. Str. 48-49.

2. 2. 2 Geriatrie

Geriatrie z řeckého *gerōn* = stařec, *iatreia* = léčení, je oblastí medicíny. V širším slova smyslu jako klinická gerontologie shrnuje a zobecňuje napříč všemi obory problematiku seniorů - jejich zdravotní a funkční stav, jejich specifické potřeby, zvláštnosti ve výskytu, klinickém obraze, průběhu, vyšetřování, léčení a prevenci chorob ve stáří. V užším slova smyslu jde o specializační obor, který vychází z vnitřního lékařství. Autorem pojmu geriatrie je I. L. Nascher, který jej poprvé užil v roce 1909.¹²

2. 3 Potřeby ve stáří

"Úbytek fyzických i psychických kompetencí, který je standardním projevem pokročilejšího stáří, bývá nejčastějším důvodem ke změně životního stylu: starý člověk začne potřebovat pomoc i v běžné každodenní činnosti. Jeho soběstačnost postupně klesá, ztrácí svou autonomii a musí se smířit se závislostí na pomoci někoho jiného. Tuto pomoc mu mohou poskytovat příbuzní, ale i profesionálové, ať už v rámci jeho soukromí či instituce."¹³

Na první místo staví starý člověk zdraví, které se stává jeho nejdůležitější potřebou. Zná jeho cenu, protože cítí, jak s postupujícím věkem dochází k úbytku tělesných a duševních sil. Přibývá bolesti, která se mění v chronickou a proto je pak závislý na analgetikách, nebo naopak léčbu odmítá, což vyvolává zbytečné utrpení. Dochází k postupným dekompenzacím základních tělesných funkcí - špatně dýchá, bolí ho u srdce, což vyvolává pocit strachu ze smrti, projevující se neklidem a zmateností.

Snižuje se soběstačnost - vlivem omezené mobility, strachu z pádu, zhoršením vnímáním a zhoršením mentálních funkcí vznikají na různých stupních handicap. Ty vedou k obavám, nemohoucnosti, slabosti, únavě, bezmoci až k závislosti na pomoci a podpoře druhých.

¹² Srov. KALVACH, Z.: *Geriatrie a gerontologie*. Praha: Grada, 2004. Str. 49.

¹³ VÁGNEROVÁ, M.: *Vývojová psychologie II*. Praha: Karolinum, 2007. Str. 417-418.

Vlivem ischemických a degenerativních změn na mozku dochází k postupnému úbytku mentálních funkcí - snížení vnímání, komunikace, starý člověk je dezorientovaný v reálném prostředí a prohlubuje se jeho izolace. Proto se často fixuje na toho, kdo mu poskytne pocit jistoty a bezpečí, pomoc a ochranu. Navazuje důvěrnější vztahy se svou pečovatelkou, svým lékařem, někým blízkým. Staří lidé také velmi snadno podlehnou zlodějům, podvodníkům, lidem bez morálního kreditu.

Starý člověk žijící ve svém přirozeném domácím prostředí si během života vytvořil svůj řád, pořádek, má svá pravidla, návyky, stereotypy. Při sebemenší změně, např. zhoršení zdravotního stavu, změně prostředí, je silně frustrován, má pocit zmatku, strachu, neschopnosti, je dezorientovaný a neklidný. Proto se obtížně a velmi pomalu adaptuje na nové okolí, prostředí nebo se mu dokonce brání, tzv. potřebuje „svůj čas“.

2. 4 Demografie stárnutí

Česká populace se vyznačuje vysokým stupněm demografického stárnutí. Podle Světové zdravotnické organizace (WHO) se za staré obyvatelstvo považuje populace, v níž je více jak 7 % 65-letých a starších občanů. V České republice se lidé dožívají vyššího věku a mají méně dětí než v minulosti, dochází ke změně složení populace a tzv. demografickému stárnutí. Z toho vyplývá, že „počet starších občanů v České republice se tak postupně zvyšuje. V roce 2006 tvořili lidé starší 65 let 14,4 % populace České republiky. V roce 2030 by měli podle odhadů Českého statistického úřadu občané starší 65 let tvořit 22,8 % a v roce 2050 pak 31,3 % obyvatel České republiky, což představuje přibližně 3 miliony osob. Počet lidí ve věku 85 a více let by měl do roku 2050 stoupnout přibližně na půl milionu.“¹⁴ Tento jev s sebou přináší řadu ekonomických, zdravotních a sociálních problémů, které je nutno řešit způsobem odpovídajícím ekonomicko-politické a kulturní úrovni státu.

¹⁴ http://www.cssz.cz/tisk/05/051114_1.asp [14.5.2008].

Tab. č. 1: *Struktura obyvatel města Žatce .*

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Stav obyvatel k 1.7.	20 279	20 216	20 199	19 897	19 751	19 682	19 579	19 537	19 476	19 411
v tom: muži	9 975	9 956	9 942	9 761	9 679	9 650	9 612	9 603	9 544	9 528
ženy	10 304	10 260	10 275	10 136	10 072	10 032	9 967	9 934	9 932	9 883
Stav obyvatel k 31.12.	20 231	20 214	20 152	19 797	19 700	19 607	19 535	19 517	19 405	19 397
v tom ve věku: 0 - 14	3 604	3 521	3 445	3 255	3 175	3 122	3 052	3 041	2 968	2 976
15 - 64	14 149	14 194	14 224	14 095	14 072	14 059	14 025	13 979	13 908	13 837
65 +	2 478	2 499	2 483	2 447	2 453	2 426	2 458	2 497	2 529	2 584

Zdroj: webové stránky Českého statistického úřadu¹⁵

Jak ukazuje **Tab. č. 1**, 2 584 občanů, kteří jsou starší 65 let, již spadají do cílové skupiny Pečovatelské služby v Žatci. Z celkového počtu 19 411 obyvatel tvoří 13 %.

Zvyšování počtu a podílu staršího obyvatelstva vede k nezbytnosti tvořit vyšší domácí hrubý produkt osobami ekonomicky aktivními a zvyšuje se potřeba různých forem sociální a zdravotní péče důležité pro staré lidi. Je důležité maximálně je podporovat, aby mohli co nejdéle setrvávat ve svém přirozeném domácím prostředí.

2.5 Legislativa upravující problematiku stáří

2.5.1 Bílá kniha

Bílá kniha má charakter doporučení jak na úrovni Evropské unie, tak na úrovni národní v jednotlivých členských státech Evropské unie. Ve sféře sociálních služeb Bílá kniha hledá jednotlivé otázky a problémy a formuluje soubor doporučení, která pak jsou vodítkem pro zkvalitnění sociálních služeb pro všechny zúčastněné - uživatele, poskytovatele, politiky a pracovníky veřejné správy na všech úrovních.

Základem Bílé knihy sociálních služeb je 7 principů:

- nezávislost a autonomie pro uživatele služeb, nikoli závislost

¹⁵ [http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/CE00437860/\\$File/401808577.XLS](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/CE00437860/$File/401808577.XLS) [12.11.2008].

- začlenění a integrace, nikoli sociální segregace
- respektování potřeb, kdy služba je určována individuálními potřebami a potřebami společnosti, neexistuje model, který by vyhovoval všem
- partnerství znamená pracovat společně, ne odděleně
- záruka kvality poskytuje ochranu zranitelným lidem
- rovnost bez diskriminace
- národní standardy, rozhodování v místě.¹⁶

2. 5. 2 Národní program přípravy na stárnutí na období 2008 až 2012 (Kvalita života ve stáří)

Cílem národního programu přípravy na stárnutí je vytvoření příznivého celospolečenského klimatu a podmínek pro řešení problematiky stárnutí a seniorů.

Definuje základní principy při zajištění kvalitního života ve stáří:

- celoživotní přístup
- partnerství vlády a samosprávy
- mezigenerační vztahy a soudržnost
- zvláštní pozornost věnovaná znevýhodněným a zranitelným skupinám
- genderový přístup
- dialog s občanskou společností a sociálními partnery
- odpovědnost jednotlivce a společnosti
- snižování sociálních a geografických rozdílů (ekvita)
- politika podložená důkazy
- důstojnost
- informovanost a mainstreaming

a stanoví strategické priority, které povedou ke zvýšení kvality života ve stáří:

- aktivní stárnutí
- prostředí a komunita vstřícná ke stáří
- zlepšení zdraví a zdravotní péče ve stáří

¹⁶ Srov. <http://www.mpsv.cz/cs/9> [11.2.2009].

- podpora rodiny a pečovateli
- podpora participace na životě společnosti
- ochrana lidských práv.¹⁷

2. 5. 3 Zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění

Zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách a jeho prováděcí vyhláška č. 505/2006 se staly účinnými dne 1. 1. 2007. "Upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči, podmínky pro vydání oprávnění poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v oblasti sociálních služeb, inspekci poskytování sociálních služeb a předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách."¹⁸

Zákon dělí sociální služby podle formy jejich poskytování na:

- pobytové služby
- ambulantní služby
- terénní služby.

Zákon vymezuje tři základní typy sociálních služeb:

- sociální poradenství
- služby sociální prevence
- služby sociální péče.

Sociální poradenství zákon dělí na:

- základní sociální poradenství
- odborné sociální poradenství.

Služby sociální prevence zákon dělí na:

- raná péče

¹⁷ Srov. <http://www.mpsv.cz/cs/5045> [11.2.2009].

¹⁸ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

- telefonická krizová pomoc
- tlumočnické služby
- azylové domy
- domy na půl cesty
- kontaktní centra
- krizová pomoc
- nízkoprahová denní centra
- nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
- noclehárny
- služby následné péče
- sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
- sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
- sociálně terapeutické dílny
- terapeutické komunity
- terénní programy
- sociální rehabilitace.

Služby sociální péče zákon dělí na:

- osobní asistence
- pečovatelská služba
- tísňová péče
- průvodcovské a předčitatelské služby
- podpora samostatného bydlení
- odlehčovací služby
- centra denních služeb
- denní stacionáře
- týdenní stacionáře
- domovy pro osoby se zdravotním postižením
- domovy pro seniory
- domovy se zvláštním režimem
- chráněné bydlení
- sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče.

2. 6 Sociální služby

Prostřednictvím sociálních služeb je zajišťována pomoc a podpora při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoc a podpora při zajištění chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poskytnutí informace, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psychoterapie a socioterapie, pomoc a podpora při prosazování práv a zájmů.

Cílem služeb bývá mimo jiné:

- podporovat rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti uživatele, jeho návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu
- rozvíjet schopnosti uživatelů služeb a umožnit jim, pokud toho mohou být schopni, vést samostatný život
- snížit sociální a zdravotní rizika související se způsobem života uživatelů.

Základními činnostmi při poskytování sociálních služeb jsou pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování nebo pomoc při zajištění bydlení, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů.¹⁹

2. 6. 1 Terénní služby

Rozvoj terénních služeb je dán zvyšováním počtu osob vyššího věku. Tyto služby se přizpůsobují individuálním potřebám starého člověka a pomáhají mu a podporují ho v tom, aby mohl co nejdéle setrvávat ve svém přirozeném domácím prostředí. K terénním službám pro seniory patří především služby jako je osobní asistence, pečovatelská služba a domácí péče.

¹⁹ Srov. [http://www.mpsv.cz/\[12.2.2009\]](http://www.mpsv.cz/[12.2.2009]).

a) Osobní asistence - starý člověk může žít v domácnosti a osobní asistent vykonává ty činnosti, které by klient dělal sám, kdyby mohl, a pomáhá mu řešit to, co klient nezvládá. Služby osobní asistence by měly být poskytnuty bez ohledu na místo a čas. Osobní asistent by měl být klientovi partnerem, klient by si neměl vybírat osobního asistenta sám, ale i s rodinou, protože s nimi bude osobní asistent v kontaktu. Osobní asistence je leckdy velmi intimní záležitost (zajišťování koupání, toalety apod.). Osobní asistence je poskytována za úhradu, kterou hradí klient ze svého příjmu nebo z příspěvku na péči.

b) Domácí péče - také home care, je poskytována na doporučení praktického lékaře. Domácí péči zajišťují různé agentury státní i nestátní v případech akutní péče o nemocné, dlouhodobé péče nebo po propuštění z nemocnice. Domácí péče přispívá ke snížení potřeby ústavní péče, prevence častých rehospitalizací apod. Kromě typických zdravotnických úkonů zahrnuje fyzioterapii i ergoterapii. Významná je rovněž výpomoc při půjčování ošetrovateľských a kompenzačních pomůcek rodině. Domácí péče je hrazena z prostředků zdravotního pojištění do rozsahu 3x denně po 1 hodině. Nadstandardní služby jsou pak hrazeny z příjmů nebo z příspěvku na péči.²⁰

c) Pečovatelská služba - je poskytována osobám se sníženou soběstačností, kteří potřebují pomoc jiné fyzické osoby. Je poskytována ve vymezeném čase v domácnostech osob. Pečovatelská služba přináší pomoc a podporu jak samotnému klientovi tak jeho rodině. Pečovatelskou službu poskytují státní i nestátní subjekty za úhradu z příjmů nebo z příspěvku na péči, s výjimkou osob uvedených v § 75 Zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.²¹

2. 6. 2 Zařízení sociální péče

K pobytovým (rezidenčním) zařízením, která jsou určena seniorům, patří především domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

a) Domov pro seniory - poskytuje pobytové a stravovací služby osobám se sníženou soběstačností zejména z důvodu věku, jejichž sociální situace vyžaduje pravidelnou pomoc druhé osoby. Kromě pobytových a stravovacích služeb, které jsou hrazeny z příjmů

²⁰ Srov. KALVACH, Z.: *Geriatric a gerontologie*. Praha: Grada, 2004. Str. 471.

²¹ Srov. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

klienta, zajišťuje pomoc při zvládnání běžných úkonů péče, při osobní hygieně, při uplatňování práv a oprávněných zájmů, zprostředkovává kontakt se společností, zajišťuje sociálně terapeutické a aktivizační činnosti. Tyto služby jsou hrazeny z příspěvku na péči.

b) Domov se zvláštním režimem - poskytuje služby v takovém rozsahu jako domov pro seniory. Je určen osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí, které mají sníženou soběstačnost a jejich sociální situace vyžaduje pomoc druhé osoby. Služby jsou hrazeny stejně jako v případě domova pro seniory.

Obě tato zařízení především usilují o zachování co největší míry soběstačnosti seniorů. Na základě osobních přání a potřeb vytvářejí takové podmínky, aby mohli svůj život prožít plnohodnotně a důstojně.

2. 6. 3 Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je poskytován přímo osobám, které pomoc potřebují. Ty si mohou z příspěvku hradit profesionální sociální službu nebo jej použít k pokrytí nezbytných nákladů při zajištění péče v rodině. Podmínky nároku, výše a využití příspěvku na péči upravuje zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

Nárok na příspěvek má osoba, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Při hodnocení úkonů pro účely stanovení stupně závislosti se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat jednotlivé běžné úkony péče. Výše příspěvku se dělí do 4 stupňů podle míry závislosti na pomoci druhé osoby.

Výše příspěvku pro osoby do 18 let věku činí za kalendářní měsíc:

- I. stupeň - 3 000,- Kč (lehká závislost)
- II. stupeň - 5 000,- Kč (středně těžká závislost)
- III. stupeň - 9 000,- Kč (těžká závislost)
- IV. stupeň - 11 000,- Kč (úplná závislost).

Výše příspěvku pro osoby starší 18 let činí za kalendářní měsíc:

- I. stupeň - 2 000,- Kč (lehká závislost)
- II. stupeň - 4 000,- Kč (středně těžká závislost)
- III. stupeň - 8 000,- Kč (těžká závislost)
- IV. stupeň - 11 000,- Kč (úplná závislost).²²

Při stanovení stupně příspěvku na péči se posuzuje schopnost osoby zvládat úkony péče o vlastní osobu a úkony soběstačnosti, což znamená, že se posuzuje, zda je osoba schopna dlouhodobě, samostatně, spolehlivě a opakovaně rozpoznat potřebu úkonů, úkony provádět obvyklým způsobem a kontrolovat správnost úkonů, které provádí.

Vzhledem k tomu, že využití příspěvku na péči často neodpovídalo účelu, pro který je poskytován, jeho poskytování se často míjelo účinkem. Významná část příjemců příspěvku jej brala jako přilepšení příjmů rodiny než jako částku, která je určena na nákup sociálních služeb. Proto došlo od 1. 1. 2008 k přesnějšímu vymezení práv a povinností příjemců příspěvku a jeho využívání. "Příspěvek se nevyplácí, jestliže oprávněná osoba je po celý kalendářní měsíc v ústavní péči zdravotnického zařízení, nejde-li o poskytování sociálních služeb podle § 52, ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, s výjimkou dětského domova, nebo je ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody. Výplata příspěvku se zastaví od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém některá z těchto skutečností nastala, pokud k tomuto dni trvá. Výplata příspěvku se obnoví od prvního dne kalendářního měsíce, ve které tato skutečnost netrvala po celý kalendářní měsíc."²³

Tato opatření nejsou určitě konečná a jistě budou nezbytné další změny a úpravy zákona o sociálních službách, které zvýší kontrolu při přiznávání a využívání tohoto příspěvku na péči.

²² Srov. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

²³ Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, v platném znění.

2.7 Práce se starými lidmi

Společnost provází proces společenských změn a ty se dotýkají i tradiční rodiny. Převládá individualizace, která je výsledkem společenské liberalizace a vede ke změně životního stylu. Ze sociologického hlediska se vytrácejí tradiční rodinné hodnoty a vztahy, které vždy byly považovány za generační symbiózu. Zodpovědnost dětí vůči rodičům je v poslední době považována za "nadstandard" a mnohdy se předpokládá, že záležitosti seniorů spadají pouze do kompetence státu. Současná tendence v evropských zemích je taková, že v první řadě nese za péči zodpovědnost rodina a pokud ji nemůže převzít, pak ji přebírají další složky. Rodina ale stále sehrává důležitou roli v péči o seniora a zůstává součástí celkové péče. V této celkové péči jsou pak rodina a společnost rovnocennými partnery.²⁴

Práce se starými lidmi znamená propojení zdravotní a sociální péče, jejíž základem je práce se vztahem a důvěrou, vytvoření pocitu bezpečí a jistoty a spolupráce s rodinou. Představuje práci se starými lidmi žijícími doma ve svém přirozeném prostředí nebo v rezidenčních zařízeních vždy s maximální spoluprací ze strany rodiny.

Starým lidem žijícím doma umožňují sociální služby setrvat co nejdéle v jejich přirozeném domácím prostředí. Je důležité monitorovat, vyhledávat ohrožené staré lidi a podporovat je v jejich soběstačnosti. Ve spolupráci s rodinou i starý člověk žijící doma může mít individuálně dohodnutý rozsah služeb, který se průběžně vyhodnocuje a upravuje podle jeho přání a potřeb.

Komunitní práce se zaměřuje na staré lidi a jejich začlenění do komunity s cílem zdravotní a sociální prevence. Součástí této komunitní práce je i komunitní plánování v rámci obce či kraje. Jde o zmapování potřeb seniorské populace, nabídky zdravotnických a sociálních služeb a z této analýzy pak vyplývá potřeba rozvoje služeb, jež dosud v daném regionu chybí.

Mluvíme-li o práci se seniory v rezidenčních zařízeních, jedná se především o domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem. K odchodu do těchto rezidenčních zařízení se

²⁴ Srov. ŠELNER, I.: Úloha rodiny v péči o seniory - realita a prognózy. In: *SOCIÁLNÍ PRÁCE, časopis pro teorii, praxi a vzdělávání v sociální práci*. 2/2004. Praha: Asociace vzdělavatelů v sociální práci. Str. 12-20.

rozhodují staří lidé dobrovolně na základě své sociální situace a zdravotního stavu a po domluvě s rodinou. I zde je důležitá spolupráce rodiny, protože instituce nezbavuje rodinu odpovědnosti za péči. Vždy je nutné stanovit, jaké úkoly zůstávají rodině a jaké úkoly převezme instituce. Bylo totiž prokázáno, že s délkou pobytu starých lidí v rezidenčních institucích klesá i četnost návštěv rodinných příslušníků.²⁵

2. 8 Pečovatelská služba

Jednou z forem sociální pomoci a péče o staré lidi je pečovatelská služba, která umožňuje starým lidem setrvat co možná nejdéle v jejich přirozeném domácím prostředí a je velkou pomocí a podporou i pro rodinu starého člověka a jeho blízké.

2. 8. 1 Historie pečovatelské služby v České republice

První zmínka o pečovatelské službě se datuje rokem 1920, kdy byla poskytována pomoc starým lidem členkami Československého červeného kříže. Ty pomáhaly starým lidem s péčí o osobní hygienu, s udržováním čistoty v domácnostech, s vařením apod. Tato pomoc byla poskytována na základě dobrovolnosti a byla organizována výhradně Československým červeným křížem až do roku 1948, kdy byl Československý červený kříž výnosem Ministerstva zdravotnictví pověřen organizováním ošetrovatelské a zdravotnické služby.

V květnu 1950 byl Ministerstvem zdravotnictví vydán výnos, kterým Československý červený kříž měl sjednotit ošetrovatelskou a zdravotnickou péči. Ukázalo se, že již není schopen zajišťovat potřebnou pomoc pouze svými členkami, protože většina žen nastoupila do zaměstnání a přitom se ještě musely starat o své rodiny. Tím ubylo dobrovolných členek, které pečovatelskou službu zajišťovaly.

²⁵ Srov. MATOUŠEK, O. a kol.: *Sociální práce v praxi: Specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Praha: Portál, 2005. Str. 163-183.

Od 1. 9. 1952 byla ošetrovatelská a zdravotnická péče převedena do resortu zdravotnictví jako složka tehdy vznikajících ústavů národního zdraví. Pečovatelská služba se však nerozvíjela adekvátně potřebám starých lidí. Soustředila se na pomoc osamělým osobám a osobám se zdravotním postižením, které byly v ošetřování obvodního zdravotnického střediska. Staří lidé tak zůstávali stranou jejího zájmu.

Podle nové koncepce z roku 1955 byla pečovatelská služba vrácena zpět do působnosti Československého červeného kříže a během roku 1959 byla pečovatelská služba začleněna do sociálních odborů tehdejších národních výborů a dotována finančními prostředky ze státního rozpočtu. Intenzivní nárůst zájemců o pečovatelskou službu ukázal, že již dobrovolné pečovatelky nejsou schopny pokrýt potřeby zájemců a že je nutné mít k dispozici i pečovatelky z povolání.

S účinností od 1. 1. 1968 bylo dle zákona o národních výborech převedeno řízení o poskytování pečovatelské služby na sociální odbory okresních národních výborů. Ty ze svých fondů platily jak dobrovolné pečovatelky, tak i pečovatelky z povolání. Ty se postupem času odborně vzdělávaly a získávaly sanitární kurzy, které byly předpokladem k provádění pečovatelské služby.²⁶

Po roce 1989 mají nezastupitelnou úlohu při zabezpečování pečovatelské služby i nestátní organizace, zejména charitativní, mezi něž patří i Český červený kříž, jehož dobrovolné pečovatelky v návaznosti na předchozí tradice poskytují potřebnou péči a podporu mnoha lidem.²⁷

2. 8. 2 Současný stav pečovatelské služby v České republice

V současné době je pečovatelská služba zajišťována obcemi i soukromými subjekty. V souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, je předpokladem k výkonu pečovatelské služby registrace u příslušného Krajského úřadu a odborná kvalifikace všech pracovníků, kteří pečovatelskou službu zajišťují.

²⁶ Srov. http://www.caps-os.cz/download/historie_ps.pdf [8.8.2008].

²⁷ Srov. NEŽÁDAL, K.: Pečovatelská služba a její vývoj v ČR. In: *SOCIÁLNÍ POLITIKA*. 9/1995. Praha: MPSV, 1995. Str. 11 - 12.

Pečovatelská služba je poskytována osobě, která má sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a proto její situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Cílem a posláním pečovatelské služby je integrace těchto osob do společnosti po jejich předchozím sociálním vyloučení. Pečovatelská služba poskytuje sociální služby a ochranu jednotlivcům a jejich rodinám tak, aby mohli žít co nejdéle ve svém přirozeném domácím prostředí a které jim umožňují zachovávat si v maximální možné míře svůj dosavadní způsob života.

"K základním činnostem při poskytování pečovatelské služby patří:

- pomoc při zvládnání běžných úkonů o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- pomoc při zajištění stravy (strava zajištěna dodavatelsky cizími subjekty),
- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím."²⁸

²⁸ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

3 PRAKTICKÁ ČÁST

3.1 Poskytovatel pečovatelské služby v Žatci

Pečovatelskou službu pro občany města Žatce zajišťuje od roku 2001 ÚSP - Domov důchodců Žatec, příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Město Žatec. Nadřízeným orgánem Organizace je Rada Města Žatce, kterou řídí a spravuje prostřednictvím Odboru sociálních věcí MěÚ v Žatci. Od 1. března 2007 dochází k přejmenování organizace na Domov pro seniory a Pečovatelská služba v Žatci. Organizace má zaregistrovány dvě sociální služby - Domov pro seniory a Pečovatelská služba u Krajského úřadu Ústeckého kraje, č. j. 597/SZ/2008 (Příloha č. 1), které vykovává podle zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, a podle Vnitřních pravidel, která jsou v souladu se Standardy kvality sociálních služeb.

3.1.1 Historie a vývoj pečovatelské služby v Žatci

Do roku 1991 byla pečovatelská služba v Žatci zajišťována Ústavem sociálních služeb Louny, a to jak dobrovolnými pečovatelkami tak i pečovatelkami z povolání. Pečovatelskou službu koordinovala okrsková sestra.

K 1. lednu 1992 dochází k převodu pečovatelské služby delimitací pod Městský úřad Žatec. Z pečovatelské služby se stává organizační složka s vlastním rozpočtem, která spadala pod odbor sociálních věcí. Pečovatelky jsou již pečovatelkami z povolání a jsou zaměstnanci Městského úřadu Žatec.

V rámci úsporných opatření přechází pečovatelská služba od 1. dubna 2001 pod ÚSP - Domov důchodců Žatec, který je příspěvkovou organizací Města Žatce. Od 1. 3. 2007 je ÚSP - Domov důchodců přejmenován na Domov pro seniory a Pečovatelská služba v Žatci v souvislosti s novým zákonem o sociálních službách.

Pečovatelská služba v Žatci provozuje dva domy, které jsou v majetku Města Žatce. V roce 1978 byl otevřen dům U Hřiště, který má 68 bytů, a roce 1995 byl otevřen dům Písečná, který má 102 byty. V těchto bytech bydlí lidé, kteří jsou sami, a manželské páry.

3. 1. 2 Cíle a poslání

Poslání:

Pečovatelská služba v Žatci Vás podpoří v tom, abyste mohli žít co možná nejdéle ve svém domácím prostředí a zůstat soběstační.

V rámci této sociální služby s Vámi mohou naši zaměstnanci spolupracovat např. v těchto oblastech:

- pomoc při péči o vlastní osobu - osobní hygieně,
- pomoc při zajištění a podávání stravy,
- pomoc s běžným úklidem, velkým sezónním úklidem,
- pomoc s drobnými i velkými nákupy,
- pomoc s praním prádla,
- doprovody k lékaři, na úřady apod.

Cílová skupina:

Pomoc a podporu poskytujeme občanům, jejichž situace vyžaduje pomoc druhé osoby, těm, kteří se nacházejí v nepříznivé sociální situaci, mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení. Občanům s trvalým pobytem v Žatci a jeho spádových obcí.

Zásady:

- respektování konkrétního uživatele, jeho osobnost, názor, potřeby a přání,
- zachovávání diskrétnosti,
- dodržování lidských práv a svobod, zejména se zdůrazněním práva na rozhodování uživatele a jeho volbu,
- službu poskytují kvalifikovaní pracovníci.

3. 1. 3 Všeobecné informace

Pečovatelská služba v Žatci je terénní sociální služba, která je poskytována občanům v místě bydliště města Žatce. Dále poskytuje službu obyvatelům domu Písečná 2820, který byl otevřen v roce 1995, a U Hřiště 2512, 2513, který byl otevřen v roce 1978. V obou domech sídlí pečovatelská služba, jsou zde střediska osobní hygieny, prádelny a ordinace lékaře. Pečovatelská služba je poskytována osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Je poskytována ve vymezeném čase v domácnostech osob.

Veškeré služby poskytuje na základě uzavření smlouvy (Příloha č. 2) a za úhradu dle platného sazebníku (Příloha č. 3).

Službu poskytuje:

- obyvatelům domů s pečovatelskou službou Písečná 2820 a U Hřiště 2512, 2513 **každý den včetně soboty a neděle od 7:00 do 17:00hod,**
- klientům v místě bydliště v terénu **od pondělí do pátku od 7:00 do 15:30hod.**

Nezajišťuje zdravotnickou péči, jako je:

- podávání léků,
- převazy,
- injekční podání inzulínu,
- odběry.

Může odmítnout poskytovat sociální službu, jestliže:

- nemá dostatečnou kapacitu,
- zájemce žádá službu, kterou neposkytuje nebo není schopna zajistit.²⁹

Pečovatelská služba v Žatci je zajišťována 16 pečovatelkami, které mají minimálně základní vzdělání, doplněné rekvalifikačním akreditovaným kurzem **Pečovatel/ka** (Příloha č. 4). Pečovatelskou službu koordinuje vedoucí pečovatelské služby. Zajišťuje

²⁹ Srov. [http:// www.dpszatec.cz/cz/pecovatelska-sluzba/\[8.2.2009\]](http://www.dpszatec.cz/cz/pecovatelska-sluzba/[8.2.2009]).

smluvní vztahy se žadateli o službu, zabezpečuje provozně - technické zázemí pečovatelské služby. Je přímo podřízena řediteli Organizace (viz Příloha č. 5). Rovněž řídí a plánuje práci pečovatelek, podílí se na vyhodnocování individuálních plánů klientů (Příloha č. 6).

Jedním z úkolů vedoucí pečovatelské služby je kontaktovat potřebné občany na základě doporučení Odboru sociálních věcí daného úřadu, ošetřujícího nebo specializovaného lékaře, na základě žádosti rodinných příslušníků nebo samotného občana (Příloha č. 7). Při sociálním šetření analyzuje žadatelovu situaci. Během analýzy sbírá informace o jeho potřebách a možnostech, o situaci, v níž se žadatel nachází. Na základě analýzy zjištěných informací pak individuálně nastavuje smlouvu o poskytnutí pečovatelské služby. Tato smlouva je nastavena na každého klienta individuálně, variabilitu potřeb a přání dle momentální situace klienta zajišťuje Dodatek ke smlouvě.

Nájem v domech s pečovatelskou službou poskytuje Město Žatec, který je jejich vlastníkem, podle stanovených pravidel (Příloha č. 8). Zájemci o poskytnutí nájmu bytu podávají vyplněné žádosti (Příloha č. 9) Městu Žatci. Žádosti jsou pak v evidenci Pečovatelské služby v Žatci, která je předkládá 1x za 3 měsíce komisi k posouzení.

Pečovatelská služba v Žatci zajišťovala k 31. 12. 2008 služby pro 245 klientů v jejich domácnostech:

- ve městě - 75 klientů,
- Písečná - 102 klienti,
- U Hřiště - 68 klientů.

3. 1. 4 Financování Pečovatelské služby v Žatci

Pečovatelská služba jako jedna z poskytovaných služeb Domova pro seniory a Pečovatelské služby v Žatci je financována z rozpočtu Města Žatce. Jak uvádí **Tab. č. 2**, celkové předpokládané náklady na provoz pečovatelské služby na rok 2008 činily celkem Kč 5 343 000,-. Předpokládané výnosy za rok 2008 pak činily celkem Kč 500 000,-.

Tab. č. 2: Rozpočet na rok 2008.

Náklady:		Výnosy:	
Spotřeba materiálu	220 000,00 Kč	Tržby z prodeje služeb	500 000,00 Kč
Spotřeba energie	320 000,00 Kč		
Opravy a údržba	125 000,00 Kč		
Cestovné	5 000,00 Kč		
Ostatní služby	190 000,00 Kč		
Mzdové náklady	3 258 000,00 Kč		
Zákonné pojištění	1 205 000,00 Kč		
Ostatní náklady	20 000,00 Kč		
Náklady celkem	5 343 000,00 Kč	Výnosy celkem	500 000,00 Kč

Zdroj: Domov pro seniory a Pečovatelská služba v Žatci

3.2 Stanovení výzkumného cíle

Cílem bakalářské práce je charakteristika pečovatelské služby v Žatci a zjištění spokojenosti uživatelů s poskytovanými službami. Bakalářská práce mapuje problematiku pečovatelské služby v Žatci, která je poskytována především seniorům starším 65 let (senioři starší 65 let tvoří 88 % klientů Pečovatelské služby v Žatci), v jaké míře jsou poskytované služby využívány, jaká je jejich úroveň a jak jsou klienti s pečovatelskou službou spokojeni s ohledem na její dostupnost, nabídku, kvalitu a na potřeby seniorů.

3.3 Stanovení předpokladů

1. Předpokládá se, že poměr využití jednotlivých úkonů pečovatelské služby je větší u obyvatel domů, kde sídlí pečovatelská služba, než v ostatních domácnostech.
2. Předpokládá se, že nejčastěji využívanou službou je úklid domácnosti.
3. Předpokládá se, že většina (více jak 50 %) klientů jsou příjemci příspěvku na péči.
4. Předpokládá se, že většina (více jak 50 %) klientů je spokojena s poskytovanými službami.

3. 4 Použité metody výzkumu

Při stanovení metod výzkumu se vycházelo z charakteristiky uživatelů - klientů Pečovatelské služby v Žatci. Jelikož klienti jsou z 88% lidé starší 65 let, byla vybrána analýza dokumentů a kvalitativní metoda řízený rozhovor. Analýzou dokumentů byla zjišťována věková struktura klientů Pečovatelské služby v Žatci, výše příspěvku na péči a typ a rozsah poskytovaných služeb. V jaké míře je využívána pečovatelská služba s ohledem na její dostupnost, nabídku a na potřeby seniorů, jaká je úroveň poskytovaných služeb, se zjišťovala pomocí řízeného rozhovoru, který byl zaznamenáván do připraveného záznamového listu (Příloha č. 10). Tato metoda byla vybrána s ohledem na věk klientů a s ohledem na jejich zdravotní stav.

3. 4. 1 Analýza dokumentů

Dokumenty mohou tvořit jediný datový podklad studie nebo doplňující data získaná pozorováním nebo rozhovory. Za dokumenty se považují taková data, která vznikla v minulosti, byla pořízena někým jiným než výzkumníkem a pro jiný účel, než jaký má aktuální výzkum. Výzkumník se tedy zabývá tím, co je již k dispozici.³⁰

Pro účely výzkumu byla využita sociální dokumentace klientů Pečovatelské služby v Žatci. Tato dokumentace obsahuje záznamy ze sociálního šetření, žádost o poskytování pečovatelské služby, smlouvu o poskytnutí pečovatelské služby, vyhodnocené individuální plány. Jde o důvěrné informace o klientech a tato dokumentace je uložena v uzamykatelných lískovnicích v kanceláři vedoucí pečovatelské služby. "Ve všech profesích, v nichž pracujeme s lidmi, jsou spisy důvěrné a jsou chráněny před nežádoucími zraky jiných osob. Důvěrnost je zajišťována zákony a normami, které vycházejí z oprávněné potřeby chránit klientovo soukromí a osobní záležitosti."³¹

Metoda analýzy dokumentů byla využita k zjištění věku klientů Pečovatelské služby v Žatci, zda jim je přiznán příspěvek na péči a v jaké výši a dále byl zjišťován typ a rozsah

³⁰ Srov. HENDL, J.: *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. Str. 204.

³¹ ÚLEHLA, I.: *Umění pomáhat*. Praha: SLON, 2005. Str. 100.

služeb, které jsou klientům jsou poskytovány na základě smluvního vztahu. Analýza dokumentů byla prováděna v průběhu měsíce září a poloviny října 2008.

3. 4. 2 Strukturovaný rozhovor (řízený rozhovor)

Strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami se skládal z řady pečlivě formulovaných otázek, na něž měli jednotliví respondenti odpovědět. Tento typ rozhovoru se používá v těch případech, kdy je nutné minimalizovat variaci otázek kladených dotazovanému. Snižuje se tak pravděpodobnost, že získaná data v rozhovorech se budou výrazně strukturně lišit. Relativní nevýhoda strukturovaného rozhovoru s volnými otázkami spočívá v omezení na předem dané téma. Omezení je dáno tím, že různým respondentům klademe stejně formulované otázky a tím přehlížíme situovanost rozhovoru.³²

Řízený rozhovor s klienty Pečovatelské služby v Žatci byl zaměřen na zjišťování míry využívání pečovatelské služby s ohledem na její dostupnost, nabídku a na potřeby seniorů, její úrovně a spokojenosti klientů s jejím poskytováním. Rozhovor s každým respondentem byl zapisován do předem připraveného záznamového listu. Rozhovory s jednotlivými respondenty byly naplánovány na období od poloviny října do listopadu 2008, a to v pracovní dny a v odpoledních hodinách. Pečovatelky byly seznámeny s plánovaným výzkumem a byly požádány o spolupráci. Spolupráce spočívala v tom, že pečovatelské služby informovaly klienty o probíhajícím výzkumu a že je může navštívit tazatelka.

3. 5 Popis základního a výzkumného vzorku

a) Základním vzorkem výzkumu byli všichni uživatelé - klienti Pečovatelské služby v Žatci, která poskytovala své služby k 31. 12 2008 celkem 245 klientům, z toho 60 mužům a 185 ženám. Služby poskytovala pro 68 klientů, kteří bydlí v domě U Hřiště, 102 klientům, kteří bydlí v domě Písečná a 75 klientům v terénu (viz **Tab. č. 3**).

³² Srov. HENDL, J.: *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. Str. 173.

Tab. č. 3: *Struktura klientů Pečovatelské služby v Žatci k 31. 12. 2008*

	U Hřiště	Písečná	Terén	Celkem
Muži	21	28	11	60
Ženy	47	74	64	185
Celkem	68	102	75	245

b) Při výběru výzkumného vzorku se vycházelo z celkového počtu klientů Pečovatelské služby v Žatci. Jednalo se o výběr tak, aby byl poměrně zastoupen počet respondentů v domech U Hřiště, Písečná a v terénu. Podle **Tab. č. 4** bylo ochotno na výzkumu spolupracovat celkem 40 respondentů, z toho 12 z domu U Hřiště, 16 z domu Písečná a 12 z terénu. Také se podařilo poměrné zastoupení respondentů s ohledem na pohlaví, tedy 10 mužů a 30 žen. Vzhledem k počtu respondentů, kteří byli ochotni podílet se na výzkumu, nemusí být výsledky validní pro všechny uživatele pečovatelské služby.

Tab. č. 4: *Struktura výzkumného vzorku*

	Muži	Ženy	Celkem
U Hřiště	2	10	12
Písečná	5	11	16
Terén	3	9	12
Celkem	10	30	40

3.6 Průběh výzkumu

V průběhu měsíce září a poloviny října 2008 autorka prováděla analýzu dokumentů. Rozhovory s jednotlivými respondenty byly naplánovány na období od poloviny října do listopadu 2008, a to v pracovní dny a v odpoledních hodinách. Pečovatelky byly seznámeny s plánovaným výzkumem a byly požádány o spolupráci. Spolupráce spočívala v tom, že pečovatelky informovaly klienty o probíhajícím výzkumu a že je může navštívit tazatelka - výzkumník. Každý ze 40 respondentů byl osobně navštíven výzkumníkem, který seznámil respondenty s průběhem rozhovoru a k čemu rozhovor bude využit. Každý respondent byl ujištěn, že bude dodržena naprostá anonymita výzkumu, protože

"Respektování anonymity je základní požadavek výzkumné etiky."³³ Na základě tohoto strukturovaného rozhovoru, který byl předem připravený, byla zjišťována data k ověření cíle bakalářské práce. Průběh rozhovoru byl zapisován do záznamového listu. Původně bylo naplánováno, že výzkumník navštíví v den výzkumu 2 - 3 respondenty. Samotný rozhovor s každým respondentem by nezabral moc času, ale staří lidé si velmi rádi povídají, vypráví o svých rodinách, zážitcích ze svého života, ukazují fotografie a různé sbírky, vzpomínají. Pro výzkumníka to tedy znamenalo, že plánovaný čas rozhovoru cca 30 minut se u každého respondenta velmi často protáhl na 1 až 1,5 hodiny. Z tohoto důvodu bylo možné navštívit v den výzkumu maximálně 1 - 2 respondenty. Tím se celkově prodloužil i výzkum. Vzhledem k této situaci byl výzkum ukončen až 16. prosince 2008.

3.7 Výsledky a interpretace výzkumu

3.7.1 Výsledky analýzy spisové dokumentace

Na základě analýzy dokumentů byla zjištěna věková struktura klientů Pečovatelské služby v Žatci. Jak je uvedeno v **Tab. č. 5**, z celkového počtu 245 klientů využívá služeb Pečovatelské služby 60 mužů, jejichž průměrný věk je 68,2 roku a 185 žen, jejichž průměrný věk je 71,3 roku. Celkový věkový průměr je pak 70,5 roku.

Tab. č 5: Věková struktura klientů Pečovatelské služby v Žatci

Věk	Muži	Ženy
do 59 let	9	7
60 - 64 let	3	12
65 - 69 let	3	20
70 - 74 let	15	33
75 - 79 let	15	45
80 - 84 let	10	47
85 - 90 let	4	14
90 let a více	1	9
Celkem	60	185
Věkový průměr	68,2	71,5

³³ DISMAN, M.: *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2007. Str. 152.

Analýzou dokumentů dle **Tab. č. 6** bylo dále zjištěno, že příspěvek na péči pobírá celkem 92 klientů, což je 37,5 % z celkového počtu klientů Pečovatelské služby v Žatci. Z toho je 18 mužů a 74 žen. Příspěvek na péči I. stupně pobírá 55 klientů, příspěvek na péči II. stupně 27 klientů, příspěvek na péči III. stupně 4 klienti a příspěvek IV. stupně pobírají 4 klienti.

Tab. č. 6: Struktura příjemců příspěvku na péči

Stupeň příspěvku na péči	Muži	Ženy	Celkem
I. stupeň	11	44	55
II. stupeň	7	22	27
III. stupeň	-	4	4
IV. stupeň	-	4	4
Celkem	18	74	92

Jak ukazuje **Tab. č. 7**, nejvíce využívanými službami jak v domech U Hřiště a Písečná tak také v terénu je pomoc při zajištění úklidu domácnosti. Pečovatelská služba zajišťuje velký úklid, který využívá všech 245 klientů, a dále pak běžný úklid, který využívá 142 klientů. Praní a žehlení prádla využívá 137 klientů. Dále z tabulky vyplývá, že všichni klienti bydlící v domech U Hřiště a Písečná využívají úklid společných prostor a to z toho důvodu, protože je pro ně tato služba povinná ze strany zřizovatele Města Žatce.

Dále **Tab. č. 7** ukazuje, že jsou i služby, které klienti vůbec nevyužívají. Např. pomoc při oblékání a svlékání, pomoc při prostorové orientaci, pomoc při použití WC, údržba domácích spotřebičů, úklid po malování a donáška vody.

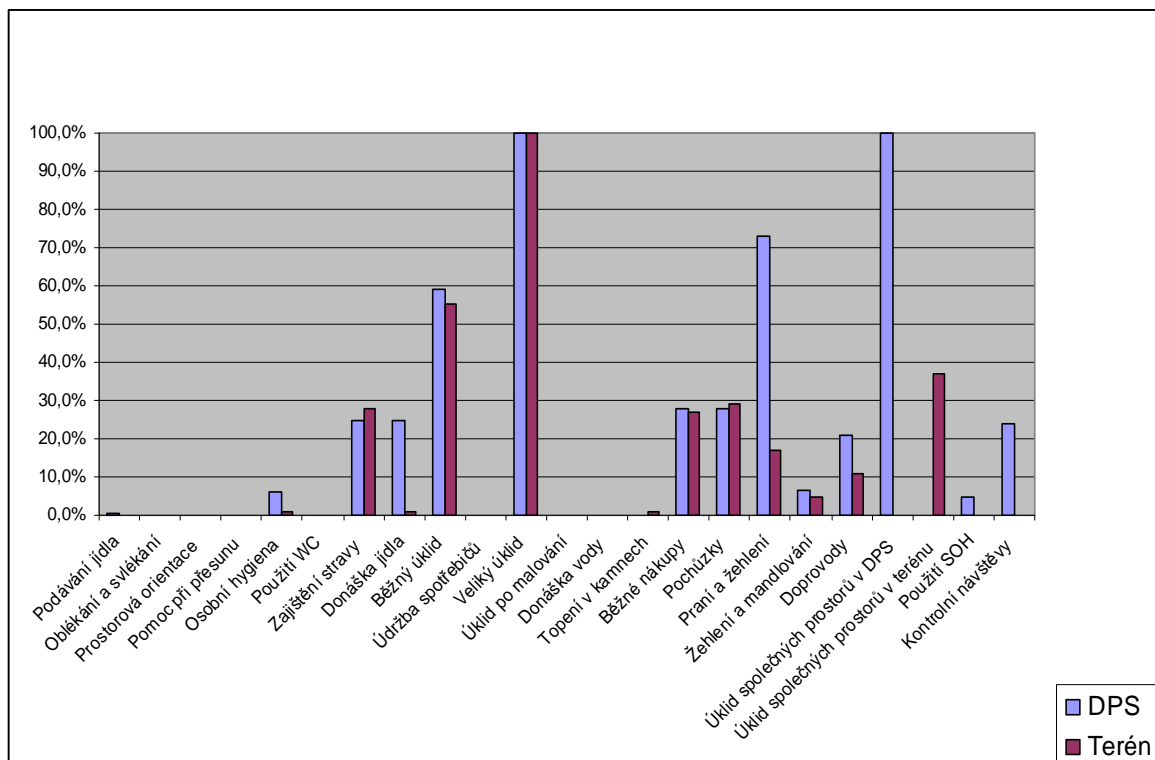
Tab. č. 7: Využívání typu pečovatelských služeb

Typ služby	U Hřiště + Písečná			Terén		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Pomoc a podpora při podávání jídla a pití	1	0	1	0	0	0
Pomoc při oblékání a svlékání	0	0	0	0	0	0
Pomoc při prostorové orientaci	0	0	0	0	0	0
Pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík	0	0	0	0	0	0
Pomoc při úkonech osobní hygieny	2	8	10	0	1	1
Pomoc při použití WC	0	0	0	0	0	0
Zajištění stravy (zajištěno dodavatelsky)	11	31	42	6	15	21
Dovoz nebo donáška jídla	11	31	42	1	0	0
Běžný úklid a údržba domácnosti	19	82	101	8	33	41
Údržba domácích spotřebičů	0	0	0	0	0	0
Pomoc při zajištění velkého úklidu (sezónního úklidu, mytí oken)	49	121	170	11	64	75
Úklid po malování	0	0	0	0	0	0
Donáška vody	0	0	0	0	0	0
Topení v kamnech, včetně údržby kamen	0	0	0	1	0	1
Běžné nákupy	6	42	48	4	16	20
Pochůzky	16	36	48	3	19	22
Praní a žehlení prádla, popřípadě jiné drobné opravy	37	87	124	0	13	13
Žehlení a mandlování	3	8	11	0	4	4
Doprovody	6	30	36	1	7	8
Úklid a mytí společných prostorů v DPS	49	121	170	0	0	0
Úklid a mytí společných prostorů v terénu	0	0	0	6	22	28
Použití střediska osobní hygieny	1	8	9	0	0	0
Kontrolní návštěvy u klienta	10	31	41	0	0	0

Jak je patrné z **Grafu č. 1**, nejvíce využívanou službou je velký úklid, dále následuje běžný úklid. Praní a žehlení prádla je pak více využíváno v domech Písečná a U Hřiště. Naopak vůbec nevyužívanou službou je pomoc při podávání jídla, při oblékání a svlékání, pomoc při prostorové orientaci, při použití WC, úklid po malování a donáška vody. Z 24 % je v domech Písečná a U Hřiště využita služba kontrolních návštěv a ze 100 % úklid společných prostor.

Nejméně využívanou službou je pomoc při osobní hygieně, kdy tuto službu v domech Písečná a U Hřiště využívá 6 % klientů a v terénu 1 % klientů. Rovněž žehlení a mandlování prádla patří k nejméně využívaným službám, kdy v domech Písečná a U Hřiště službu využívá 6,5 % klientů a v terénu 5 % klientů.

Graf č. 1: Využití úkonů Pečovatelské služby v Žatci v procentech

Bylo také zjištěno, že Pečovatelská služba v Žatci v období zimních měsíců zajišťuje topení v kamnech a donášku uhlí pro jednoho klienta.

K realizaci zjištění úrovně poskytovaných služeb a spokojenosti klientů s poskytovanými službami bylo náhodně vybráno celkem 40 respondentů, z toho 30 žen v průměrném věku 77,1 roku a 10 mužů v průměrném věku 76,4 roku, jak ukazuje **Tab. č. 8**.

Tab. č. 8: Věková struktura výzkumného vzorku

Věk	Muži	Ženy
60 - 64 let	0	3
65 - 69 let	1	2
70 - 74 let	3	2
75 - 79 let	3	12
80 - 84 let	3	7
85 - 90 let	0	3
90 let a více	0	1
Celkem	10	30
Věkový průměr	76,4	77,1

3. 7. 2 Výsledky řízeného rozhovoru

Řízený rozhovor s respondenty byl zaměřen na zjišťování úrovně pečovatelské služby a na zjišťování spokojenosti klientů s poskytovanými službami.

Na výzkumu se podílelo celkem 40 respondentů, z toho 30 žen, jejichž průměrný věk byl 77,1 roku, a 10 mužů, jejichž průměrný věk byl 76,4 roku. Z domů U Hřiště a Písečná se výzkumu zúčastnilo 28 respondentů a z terénu 12 respondentů. Z celkového počtu 40 respondentů pobíralo příspěvek na péči 21 respondentů.

O tom, jak jsou lidé informováni o existenci a možnosti využívání pečovatelské služby, ukazuje **Tab. č. 9**. Z celkového počtu 40 respondentů odpovědělo 6 respondentů, že věděli o pečovatelské službě, znali možnosti i ceny. 17 respondentů vědělo pouze o existenci pečovatelské služby a 17 respondentů odpovědělo, že o existenci pečovatelské služby se nezajímalo. Dále pak 13 respondentů sdělilo, že jim pečovatelskou službu doporučili pracovníci městského úřadu, 20 respondentům pečovatelskou službu ji doporučili blízcí (rodina, známí) a 7 respondentům ji doporučil lékař.

Tab. č. 9: Informovanost o pečovatelské službě

Věděl(a) jste o možnosti využívat pečovatelskou službu?	
ano, věděl(a) jsem možnosti i ceny	6
ano, jen o existenci	17
nezajímal(a) jsem se	17
Kdo Vám doporučil pečovatelskou službu?	
pracovník městského úřadu	13
blízcí (rodina, známí)	20
lékař	7
jiné	0

Každý klient očekává od pečovatelské služby něco jiného, ale není to pouze jen jedno očekávání. Proto na otázku, co očekával(a) respondent od pečovatelské služby, odpovídali respondenti několika odpověďmi. Jak vyplývá z **Tab. č. 10**, nejvíce očekávali zajištění služeb - celkem 28 respondentů a možnost setrvat v domácím prostředí - celkem 21 respondentů. Naopak na jejich rozhodnutí, zda budou využívat pečovatelskou službu neměla vliv dostupnost služby (pracovní doba, cena).

Tab. č. 10: Očekávání od pečovatelské služby

Co jste očekával(a) od pečovatelské služby?	
spolehlivost (v dohodnutém termínu, dobře provedené úkony,...)	14
přijetí (respektování přání a potřeb, vlídnost, ohleduplnost)	10
dostupnost (cena, pracovní doba)	0
jistota, bezpečí (vím, že přijde pečovatelka, když potřebuji)	4
kompetence (zajištění služeb)	28
komunikace personálu (předávání informací, empatie, naslouchání)	12
možnost setrvat v domácím prostředí	21
jiné	0

Zajímavé bylo zjištění, že ze 36 respondentů ze 40 respondentů nemělo vůbec žádný problém zvyknout si na to, že k němu dochází pečovatelka. Pouze 3 respondenti si zvykali na pečovatelku 3 měsíce a 1 respondent 6 měsíců.

Další část rozhovoru byla zaměřena na hodnocení úrovně pečovatelky, její chování. Celkem 39 respondentů odpovědělo, že jsou s pečovatelkou spokojeni. Z toho 21 respondentů proto, že je spolehlivá a hodná, 9 respondentů uvedlo, že si spolu rozumí, že si mohou spolu o všem popovídat, 4 respondenti uvedli, že je slušná a příjemná, 3 respondenti tvrdí, že je mezi nimi vztah důvěry a 3 respondenti uvedli, že je jejich pečovatelka vstřícná a diskretní.

Na otázku Jak hodnotíte odvedenou práci pečovatelky? 18 respondentů uvedlo, že je ochotná, spolehlivá a pečlivá, 15 respondentů uvedlo, že ochotná a když potřebují, vždy pomůže, 6 respondentů odpovědělo, že jsou spokojeni proto, že jejich pečovatelka je poctivá, ohleduplná a pořádná. Pouze jeden respondent uvedl, že s pečovatelkou je méně spokojen. Z rozhovoru s ním vyplynulo, že se nedávno přestěhoval do domu Písečná a tak ztratil svou pečovatelku, která k němu docházela a se kterou byl velmi spokojen. Současnou pečovatelku stále srovnává s předchozí, která podle jeho slov je nenahraditelná.

Na otázku Vyhovuje Vám pracovní doba (časová dostupnost) pečovatelské služby? odpovědělo 39 respondentů, že jim zcela vyhovuje, protože se vždy s pečovatelkou domluví a vzájemně si vyjdou vstříc. Pouze jeden respondent uvedl, že mu pracovní doba vyhovuje bez dalšího komentáře.

Na otázku, která se týkala kvality a ceny odvedené služby, 36 respondentů odpovědělo, že podle nich cena odpovídá kvalitě, že pečovatelka udělá to, co potřebují a jak si to přejí. Pouze 4 respondenti uvedli, že nedokáží posoudit, zda cena služby odpovídá kvalitě. Bylo zjištěno, že těmto 4 respondentům je poskytována pečovatelská služba bezplatně z důvodů uvedených v § 75 Zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

Protože byli respondenti dotazováni na chování pečovatelky, kvalitu odvedené práce, cenovou a časovou dostupnost služby, jedna z otázek byla Jste spokojen(a) s pečovatelskou službou? 38 respondentů uvedlo, že je spokojeno velmi a 2 respondenti uvedli, že jsou spokojeni.

Tím, že respondenti očekávali něco od pečovatelské služby a dnes mají možnost své očekávání zhodnotit, odpovídali na otázku Můžete říci, že se vaše očekávání od pečovatelské služby naplnilo? takto: 37 respondentům se očekávání naplnilo velmi, 2 respondentům se očekávání naplnilo a 1 respondent uvedl, že se očekávání naplnilo, ale s přestěhováním do domu Písečná již je pro něj těžké přijmout jinou pečovatelku.

Dále byli respondenti dotazováni, zda by uvítali nějaký typ nadstandardní péče, za kterou by museli platit. 24 respondentů považuje současné služby jako zcela dostačující a 6 respondentů z domů U Hřiště a Písečná by uvítalo zavedení nočních služeb.

Na závěr byli respondenti dotazováni, s jakými problémy se nevíce setkávají a s čím by potřebovali pomoci. 29 respondentů uvedlo, že zatím žádné problémy nemá a nic nepotřebuje. 2 respondenti si uvědomují, že již brzy budou potřebovat celodenní péči, kterou pečovatelská služba nezajistí a 9 respondentů uvedlo, že má obavy, když budou po vážné nemoci nebo po operaci, zda budou moci nadále zůstat doma a pečovatelská služba jim zajistí to, co budou potřebovat.

3. 7. 3 Ověřování předpokladů

Dříve, než byly stanovené předpoklady potvrzeny nebo naopak vyvráceny, bylo provedeno vyhodnocení údajů získaných analýzou dat a vyhodnocení dat získaných rozhovory s respondenty. Výsledky výzkumu byly zpracovány slovně i graficky tak, je uvedeno v přecházející kapitole.

1. Předpokládá se, že poměr využití jednotlivých úkonů pečovatelské služby je větší u obyvatel domů, kde sídlí pečovatelská služba, než v ostatních domácnostech.

Z výše uvedených údajů v **Tab. č. 7** vyplývá, že např. velké úklidy jsou využívány všemi klienty pečovatelské služby. Dále jsou služby, které jsou využívány pouze v domě U Hřiště a Písečná, a to kontrolní návštěvy u klienta, použití střediska osobní hygieny. Praní a žehlení prádla využívává vzhledem k přítomnosti prádelny v domech U Hřiště a Písečná 73 % klientů a z terénu 17 % klientů. Služba, která je využívána pouze o 3 % více v terénu, je zajištění stravy, a služba pochůzky je využívána o 1 % více v terénu. Ostatní služby jsou využívány v terénu méně než v domech U Hřiště a Písečná. Závěrem je, že jsou některé služby využívány více v domech Písečná a U Hřiště, jsou služby, které jsou využívány méně a jsou služby, které jsou využívány téměř ve stejné míře a množství jak v domech Písečná a U Hřiště tak v terénu. Z výše uvedeného vyplývá, že se stanovený předpoklad č. 1 **nepotvrdil**.

2. Předpokládá se, že nejčastěji využívanou službou je úklid domácnosti.

Předpoklad, že nejvíce využívanou službou je úklid domácnosti, byl výzkumem **potvrzen**. Z výše uvedených údajů v **Tab. č. 7** vyplývá, Pečovatelská služba v Žatci poskytuje pro své klienty dva typy úklidů. Nejvíce využívanou službou je veliký úklid, který využívá 100 % klientů, zpravidla 3x ročně. Běžný úklid je druhou nejvíce využívanou službou a je poskytován tak, jak často jej klient potřebuje, záleží na jeho momentální situaci.. Tento úklid využívají klienti domů Písečná a U Hřiště z 59 % a klienti v ostatních domácnostech jej využívají z 55 %.

3. Předpokládá se, že většina (více jak 50 %) klientů jsou příjemci příspěvku na péči.

Z výše uvedených údajů v **Tab. č. 6** vyplývá, že pouze 92 klienti jsou příjemci příspěvku na péči, což je 37,5 %. Tento předpoklad se **nepotvrdil**. Data k potvrzení či vyvrácení tohoto předpokladu byla získána z analýzy spisové dokumentace všech klientů Pečovatelské služby v Žatci.

4. Předpokládá se, že většina (více jak 50 %) klientů je spokojena s poskytovanými službami.

Abychom mohli říci, že klienti pečovatelské služby jsou spokojeni s poskytovanými službami, musíme definovat, co je spokojenost. Hartl, Hartlová uvádějí, že spokojenost je: "(satisfaction) příjemný pocit z dobrých vztahů a dobře vykonané činnosti."³⁴ Vycházejme tedy z této definice. Při stanovení spokojenosti klientů s pečovatelskou službou musíme věnovat pozornost dobrým vztahům mezi klientem a pečovatelkou, které jsou postaveny na jejich vzájemné důvěře, na tom, že se klient může na svou pečovatelku spolehnout, že se může pečovatelce svěřit se svými starostmi a problémy a přitom ví, že najde u ní pochopení a podporu. Co se týče dobře vykonané práce, je nutné zohlednit několik faktorů, které ovlivní spokojenost klienta. Například to, že požadovaná služba je vykonána v tu dobu, kdy ji klient požaduje, v takovém rozsahu, jak ji klient potřebuje, a dále pak v takové kvalitě, kterou si klient žádá a samozřejmě, že kvalita odvedené služby odpovídá její ceně.

V průběhu rozhovoru respondenti hovořili o tom, co od pečovatelské služby v počátcích očekávali, hodnotili úroveň své pečovatelky, její chování. 21 respondentů uvedlo, že jejich pečovatelka je spolehlivá a hodná, 9 respondentů uvedlo, že si s pečovatelkou rozumí, 4 respondenti uvedli, že je slušná a příjemná a 6 respondentů uvedlo, že jejich vztah je důvěrný. Při hodnocení odvedené práce 39 respondentů uvedlo, že jsou spokojeni, pouze jeden respondent uvedl, že je spokojen méně. Co se týká časové dostupnosti, 39 respondentů uvedlo, že jim pracovní doba vyhovuje a vždy se s pečovatelkou domluví. Pouze jeden respondent uvedl, že je spokojen a dál se nechtěl k této otázce vyjadřovat. V případě kvality a ceny pečovatelské služby 36 respondentů sdělilo, že podle nich cena odpovídá kvalitě a 4 respondenti nedokázali posoudit, zda kvalita odpovídá ceně, protože je jim pečovatelská služba poskytována bezplatně v souladu s § 75 Zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, a tudíž pro ně ceny nejsou důležité. Z tohoto vyplývá, že více jak 50 % klientů je spokojeno s poskytovanými službami, což tento předpoklad **potvrzuje**.

³⁴ HARTL, P., HARTLOVÁ, H.: *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2004. Str. 556.

3. 7. 4 *Analýza výsledků a diskuze*

Při ověřování předpokladů bakalářské práce byla použita analýza spisové dokumentace a řízený rozhovor. Zajímavé bylo zjištění, že příspěvek na péči pobírají 92 klienti z celkového počtu 245 uživatelů pečovatelské služby. Ze 40 dotazovaných respondentů pobírá příspěvek na péči 19 respondentů. Dále pak bylo zjištěno, že celkem 23 klientům z celkového počtu uživatelů pečovatelské služby je poskytována pečovatelská služba bezplatně v souladu s § 75 Zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění. Ve dvou případech šlo o přímé účastníky odboje, jeden respondent byl osobou, která byla účastna rehabilitace dle Zákona 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci a jedna respondentka byla pozůstalou manželkou po účastníkovi odboje. I když jim byla nabízena možnost pobírat příspěvek na péči ať už lékařem, rodinou či pracovníkem městského úřadu, z rozhovorů s těmito 4 respondenty vyplynulo, že si o příspěvek na péči nežádali ani žádat nechtějí.

Zajímavé je také zjištění, co respondenti očekávali od pečovatelské služby, když se pro ni rozhodovali, a dnes mají možnost své očekávání zhodnotit. Nejvíce respondentů (celkem 28) očekávalo zajištění služeb a 21 respondentů uvedlo jako největší očekávání to, že budou moci setrvat ve svém domácím přirozeném prostředí. Očekávání se plně naplnilo 37 respondentům. Např. z 28 respondentů, kteří očekávali zajištění služeb, navíc 9 respondentů ocenilo i to, že si s pečovatelkou rozumí, že je empatická a 18 respondentů uvedlo, že je jejich pečovatelka spolehlivá. Všech 40 respondentů ocenilo, že mohou zůstat ve svém přirozeném domácím prostředí, i když to na počátku očekával pouze 21 respondent.

4 ZÁVĚR

V současné době sehrávají terénní služby a především pečovatelské služby významnou úlohu v péči o staré lidi. Mnohým starým lidem pomáhá překonávat projevy stáří jejich rodina, blízcí, ale vývoj společnosti přináší takové změny, že rodina nemůže zajistit potřebnou péči a podporu, rezidenční instituce jako např. domov pro seniory nepřipadá v úvahu, obrátí se rodina na odborníky, kteří jim mohou poskytnout pomoc v oblasti sociálních služeb. Pravým řešením, které bude vyhovovat všem zúčastněným stranám, může být pečovatelská služba.

Současným trendem v sociální oblasti je snaha o zajištění takové péče, aby starý člověk mohl co nejdéle setrvat ve svém přirozeném domácím prostředí a zamezení jeho sociálnímu vyloučení. Tím, že mnoho starých lidí je příjemci příspěvku na péči, mohou si hradit profesionální péče, která jim umožňuje být co nejdéle v tomto prostředí. Pečovatelská služba poskytuje pomoc při vedení domácnosti a péči o sebe sama, zajišťuje kontakt se společenským prostředím, usiluje o dobré vztahy s rodinou pečovaného, ale současně dbá na to, aby nedocházelo k omezování jeho základních práv a svobod, respektuje jeho přání a potřeby a snaží se o to, aby mu byla nápomocna v udržení soběstačnosti v maximální možné míře.

Cílem bakalářské práce bylo teoreticky i prakticky problematiku pečovatelské služby v Žatci, která je poskytována především seniorům starším 65 let (senioři starší 65 let tvoří 88 % klientů Pečovatelské služby v Žatci), v jaké míře jsou poskytované služby využívány, jaké je jejich úroveň a jak jsou klienti s pečovatelskou službou spokojeni s ohledem na její dostupnost, nabídku a na potřeby seniorů. Bakalářská práce byla rozdělena do dvou celků a vycházela ze současného stavu.

V teoretické části bakalářské práce byly objasněny základní pojmy, které souvisejí se stárnutím a stářím, s problémy, které stáří přináší, s možnostmi pomoci a podpory starých lidí ze strany společnosti. Byly zmapovány možnosti sociálních služeb pro seniory, především pečovatelské služby, která má v naší republice dlouholetou tradici.

Praktická část bakalářské práce pomocí řízených rozhovorů s klienty Pečovatelské služby v Žatci mapovala úroveň poskytované pečovatelské služby a spokojenost uživatelů s těmito službami. Analýzou dokumentů zjišťovala věkovou strukturu klientů, výši příspěvku na péči a rozsah služeb, které jsou poskytovány klientům Pečovatelskou službou v Žatci.

Vzhledem k věkové struktuře města Žatce, kdy z celkového počtu 19 411 obyvatel tvoří 13 % lidí starších 65 let, a k tomu, že obyvatelstvo České republiky stárne, je zřejmé, že pečovatelská služba bude více a více využívána právě seniory. Analýzou dokumentů bylo zjištěno, že Pečovatelská služba v Žatci poskytuje služby 245 klientům, jejichž průměrný věk je 70,5 roku. Příjemcem příspěvku na péči jsou 92 klienti, což je 37,5 %. Dále bylo zjištěno, že využívání služeb podle typu a množství záleží na každém klientovi, na jeho přáních a potřebách, nelze jednoznačně tvrdit, které služby jsou využívány více a které méně. Vždy je smlouva o poskytnutí pečovatelské služby nastavena tak, aby respektovala individuální potřeby a přání a aby byla variabilní a přizpůsobovala se momentální situaci každého klienta. Bylo zjištěno, Pečovatelská služba v Žatci pokrývá kvantitativně, tedy co do množství a typu poskytovaných služeb, plně potřeby seniorů.

Rozhovory s klienty se zjistilo, že jsou spokojeni s poskytovanými službami. Při těchto rozhovorech se zohledňovalo chování pečovatelky, kvalita odvedené práce, časová i finanční dostupnost služby. I když rozhovory se 40 respondenty nemusí mít vypovídající hodnotu, lze říci, že klienti vyjádřili svou spokojenost s poskytovanými službami.

Z rozhovorů s respondenty dále vyplynulo, že si rádi popovídají s pečovatelkami, hovoří o tom, co je trápí, jak jsou spokojeni či nikoliv, je to pro ně častokrát podstatnější než samotný úkon poskytované služby. Dále bylo zjištěno, že se klientů ze strany poskytovatele nikdo neptá, jak jsou spokojeni, zda jim něco nechybí, zda potřebují služby další, než které pečovatelská služba poskytuje.

Bakalářská práce ověřovala celkem 4 stanovené předpoklady:

1. Předpokládá se, že poměr využití jednotlivých úkonů pečovatelské služby je větší u obyvatel domů, kde sídlí pečovatelská služba, než v ostatních domácnostech.
2. Předpokládá se, že nejčastěji využívanou službou je úklid domácnosti.
3. Předpokládá se, že většina (více jak 50 %) klientů jsou příjemci příspěvku na péči.

4. Předpokládá se, že většina (více jak 50 %) klientů je spokojena s poskytovanými službami.

Z výše uvedených předpokladů byly potvrzeny 2 předpoklady - nejčastěji využívanou službou je úklid domácnosti a většina (více jak 50 %) klientů je spokojena s poskytovanými službami. Předpoklady - poměr využití jednotlivých úkonů pečovatelské služby je větší u obyvatel domů, kde sídlí pečovatelská služba, než v ostatních domácnostech a (více jak 50 %) klientů jsou příjemci příspěvku na péči, se nepotvrdily.

Bakalářská práce přiblížila problematiku stáří a stárnutí a s ním spojené možnosti pomoci a podpory ze strany společnosti, především v oblasti péče o seniory, kteří nejsou v ústavní (rezidenční) péči. Bakalářská práce a její téma jistě bude přínosem pro další zkvalitňování poskytované služby v Žatci tak, aby její klienti mohli co nejdéle prožívat svůj život důstojně a spokojeně v domácím prostředí, na které jsou zvyklí.

5 NÁVRH OPATŘENÍ

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem a vzhledem k výsledkům výzkumu, který byl prováděn se 40 respondenty a tudíž výsledky nemusí být vypovídající. Při rozhovorech s respondenty bylo zjištěno, že se klientů ze strany poskytovatele nikdo neptá, jak jsou spokojeni, zda jim něco nechybí, zda potřebují služby další, než které pečovatelská služba poskytuje. Doporučuje se, aby poskytovatel v rámci zvyšování kvality poskytované služby zjišťoval přání a potřeby svých klientů a vyhodnocoval poskytované služby, protože tak získá potřebné informace o tom, jaký dopad má poskytovaná služba na klienta, na jeho spokojenost či nespokojenost s poskytovanými službami. S tím souvisí i to, aby klienti si sami informace o možnostech poskytované služby sami zjišťovali, ptali se poskytovatelů sociálních služeb a informace vyžadovali, aby svoje přání a potřeby sdělovali, i když se jich nikdo na neptá. Poskytovatel musí umět reagovat na podané náměty a připomínky, informace předávat srozumitelnou formou, v maximální míře. Když poskytovatel nebude zjišťovat aktuální potřeby svých klientů a informovat o poskytované službě, není pravděpodobné, že své služby bude rozvíjet a zkvalitňovat tak, aby mohl naplňovat svůj cíl a poslání, pro který byla služba zřízena.

Dalším doporučením je zvýšení počtu zaměstnanců nebo vzhledem k financování sociálních služeb posílení dobrovolnické činnosti pečovatelek. Důvodem je skutečnost, že profesionální pracovníci jsou hodnoceni podle výkonu, ale i když jsou klienti spokojeni s kvalitou odvedené práce, její cenou i přístupem pečovatelek, chybí jim to obvyčejné popovídání si o všedních radostech i starostech.

Stáří se jednoho dne dotkne každého z nás, a proto bychom se měli snažit o vytváření takových podmínek, které umožní starým lidem prožít svůj podzim života plnohodnotně a důstojně.

6 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

DISMAN, M.: *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3.vydání. Praha: Karolinum, 2007.
ISBN 978-80-246-0139-7.

HARTL, P., HARTLOVÁ, H.: *Psychologický slovník*. 1. vydání. Praha: Portál, 2004.
ISBN 80-7178-303-X.

HENDL, J.: *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. 1. vydání.
Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

KALVACH, Z.: *Geriatric a gerontologie*. 1. vydání. Praha: Grada, 2004.
ISBN 80-247-0548-6.

KŘIVOHLAVÝ, J.: *Psychologie zdraví*. 2.vydání. Praha: Portál, 2003.
ISBN 80-7178-774-4.

MATOUŠEK, O. a kol.: *Sociální práce v praxi: Specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. 1. vydání. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-002-X.

PACOVSKÝ, V.: *Proti věku není léku?* 1. vydání. Praha: Karolinum, 1997.
ISBN 80-7184-486-1.

PICHAUD, C., THAREAUOVÁ, I.: *Soužití se staršími lidmi*. 1. vydání.
Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-184-3.

STUART-HAMILTON, I.: *Psychologie stárnutí*. 1. vydání. Praha: Portál, 1999.
ISBN 80-7178-274-2.

ÚLEHLA, I.: *Umění pomáhat*. 3. vydání. Praha: SLON, 2005. ISBN 80-86429-36-9.

VÁGNEROVÁ, M.: *Vývojová psychologie II. Dospělost a stáří*. 1. vydání.
Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1318-5.

SOCIÁLNÍ POLITIKA, měsíčník pro sociální problematiku, zaměstnanost, pracovní právo a personalistiku. Ročník 21. Číslo 9/1995. Praha: MPSV, 1995. ISSN 0049-0961.

SOCIÁLNÍ PRÁCE, časopis pro teorii, praxi a vzdělávání v sociální práci.

Číslo/ročník: 2/2004. Praha: Asociace vzdělavatelů v sociální práci. ISSN 1213-6204.

Zákon č. 108/2006 Sb., *o sociálních službách*, v platném znění.

Zákon č. 261/2007 Sb., *o stabilizaci veřejných rozpočtů*, v platném znění.

http://www.caps-os.cz/download/historie_ps.pdf [8.8.2008].

http://www.cssz.cz/tisk/05/051114_1.asp [14.5.2008].

[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/CE00437860/\\$File/401808577](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/CE00437860/$File/401808577). XLS
[12.11.2008].

[http:// www.dpszatec.cz/cz/pecovatelska-sluzba/](http://www.dpszatec.cz/cz/pecovatelska-sluzba/) [8.2.2009].

<http://www.mpsv.cz/cs/9> [11.2.2009].

<http://www.mpsv.cz/cs/5045> [11.2.2009].

7 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Rozhodnutí o registraci

Příloha č. 2 - Smlouva o poskytnutí pečovatelské služby

Příloha č. 3 - Sazebník úhrad za pečovatelské služby

Příloha č. 4 - Akreditovaný kurz

Příloha č. 5 - Organizační struktura PS v Žatci

Příloha č. 6 - Individuální plán klienta

Příloha č. 7 - Žádost o poskytování pečovatelské služby

Příloha č. 8 - Pravidla pro poskytnutí nájmu bytu

Příloha č. 9 - Žádost o poskytnutí nájmu bytu

Příloha č. 10 - Záznam rozhovoru

Krajský úřad Ústeckého kraje

odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Velká Hradební 3118/48

400 02 Ústí nad Labem

tel.: +420 475 657 111

fax.: +420 475 200 245

url: www.kr-ustecky.cz

**Domov pro seniory a Pečovatelská
služba v Žatci, příspěvková organizace**
Šafaříkova 852
438 01 Žatec

datum:	25.02.2008
č.ev.:	34015/2008
č.j.:	567/SZ/2008
č.sl.:	34013/2008
vyřizuje/tel.:	Eva Tichá /406
e-mail:	ticha.e@kr-ustecky.cz

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, příslušný k rozhodování podle ustanovení § 78 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o sociálních službách“), rozhodl dne 25.02. 2008 podle ustanovení § 82 odst. 2 zákona o sociálních službách, o **změně registrace** sociálních služeb č.j. 567/SZ/2008, a na základě žádosti podané dne 06.02 2008 žadatelem

Domov pro seniory a Pečovatelská služba v Žatci, příspěvková organizace, IČ: 00830411

Žatec, ul. Šafaříkova 852, PSČ 438 16, okres Louny

Statutární orgán: ředitel Josef Kolert

(dále jen „poskytovatel“),

m ě n í

ke dni nabytí právní moci tohoto rozhodnutí registraci sociálních služeb, vydanou Krajským úřadem Ústeckého kraje dne 14.05. 2007, se všemi změnami a to v části **domovy pro seniory – změna okruhu osob a věkové struktury cílové skupiny**

Druh služby: **domovy pro seniory**

Identifikátor služby: 9823316

Forma poskytování: pobytová

Kapacita: počet lůžek: 90

Okruh osob: Cílová skupina: senioři

**Věková struktura cílové skupiny: mladší senioři (65 - 80 let),
starší senioři (nad 80 let)**

Klienti mladší 65 let nejsou cílovou skupinou poskytovatele, ale služba bude osobám od 55 let v odůvodněných případech poskytnuta.

Místo poskytování: Šafaříkova 852, 438 01 Žatec

Název zařízení: Domov pro seniory a pečovatelská služba v Žatci
Poskytována od: 01.01.2007
Druh služby: **pečovatelská služba**
Identifikátor služby: 5153567
Forma poskytování: terénní
Kapacita: počet klientů: 260
Okruh osob: Cílová skupina: osoby se sluchovým postižením, osoby se zdravotním postižením, osoby se zrakovým postižením, senioři
Věková struktura cílové skupiny: dospělí (27 -64 let), mladší senioři (65 – 80), starší senioři (nad 80 let)
Místo poskytování: terénní služba poskytovaná dle potřeb uživatelů
Název zařízení: Domov pro seniory a pečovatelská služba v Žatci
Poskytována od: 01.01.2007

ODŮVODĚNÍ

Vzhledem k tomu, že poskytovatel doložil všechny potřebné údaje a doklady, splňuje podmínky pro registraci sociálních služeb podle ustanovení § 79 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí lze dle ustanovení § 81 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho oznámení, k Ministerstvu práce a sociálních věcí České republiky prostřednictvím správního orgánu, který rozhodnutí vydal. Lhůta pro podání se počítá ode dne následujícího po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Ing. Petr Severa
vedoucí odboru
sociálních věcí a zdravotnictví

Upozornění:

Poskytovatel je dále povinen v souladu s ustanovením § 82 odst. 1 zákona o sociálních službách, písemně oznámit registrujícímu orgánu do 15 dnů všechny změny týkající se údajů obsažených v rozhodnutí o registraci a údajů, obsažených v žádosti o registraci a změny v dokladech, předkládaných dle § 79 odst. 5 zákona o sociálních službách a doložit tyto změny příslušnými doklady.

Obdrží:

1. Účastník řízení
2. Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Smlouva č. o poskytnutí pečovatelské služby

Níže uvedeného dne, měsíce a roku **u z a v ř e l i**

1) Domov pro seniory a Pečovatelská služba v Žatci, Šafaříkova 852, Žatec, 438 16
IČ: 00830411

statutární orgán: pan Kolert Josef, ředitel Organizace,

ve věci Smlouvy oprávněna jednat: paní Vlachová Štěpánka, vedoucí - koordinátor
pečovatelské služby

v textu této Smlouvy dále jen „Poskytovatel“

a

2) Pan (paní)

nar.

Rodné číslo:

Bydliště:

v textu této Smlouvy dále jen „Klient“

v souladu § 90 a násl. zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění,
tuto

smlouvu o poskytnutí pečovatelské služby

v textu této smlouvy dále jen „Smlouva“:

I.

Úvodní prohlášení

1) Poskytovatel tímto prohlašuje, že je příspěvkovou organizací města Žatec, která mimo jiné poskytuje pečovatelskou službu v rozsahu stanoveném v § 40 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, pro obyvatele domu s pečovatelskou službou v Žatci a pro obyvatele, kteří bydlí ve svých domácnostech mimo dům s pečovatelskou službou ve správním obvodu města Žatec.

2) Klient tímto prohlašuje, že je osobou, která má sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a proto jeho situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

II.

Rozsah činností

1) Poskytovatel v souladu s § 40 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, v platném znění, se zavazuje poskytnout tyto základní činnosti pečovatelské služby:

- a) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytování podmínek pro osobní hygienu,
- c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- d) pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

2) Kromě činností uvedených v odstavci 1 tohoto článku Poskytovatel fakultativně zajišťuje následující úkony dalších činností za úhradu nad rámec základních činností podle odstavce 1 tohoto článku:

- a) úklid a mytí společných prostorů,
- b) kontrolní návštěvy klienta,
- c) používání střediska osobní hygieny.

3) Konkrétní rozsah výše uvedených služeb je uveden v příloze č. 1 této Smlouvy.

III.

Místo a čas poskytování pečovatelské služby

1) Pečovatelská služba sjednaná v článku II. Smlouvy se poskytuje v místě bydliště Klienta.

2) V případě, že má klient místo bydliště v domě s pečovatelskou službou, poskytuje se pečovatelská služba objednaná klientem v časovém rozmezí od 7.00 hodin ráno do 17.00 hodin večer, a to každý den po celou dobu platnosti Smlouvy.

3) V případě jiného bydliště než v odstavci 2 tohoto článku, poskytuje se pečovatelská služba objednaná klientem v časovém rozmezí od 7.00 hodin ráno do 15.30 hodin odpoledne, a to pouze v pracovní dny po celou dobu platnosti Smlouvy.

4) Dohodnutý rozsah pečovatelské služby v příloze a následujících dodatcích k této Smlouvě se každý měsíc upřesňuje v individuálním plánu, který je zpracováván dle vnitřních předpisů (relevantní Standardy kvality péče) Poskytovatele, platných v den poskytování pečovatelských služeb.

5) Konkrétní čas objednané pečovatelské služby bude stanoven na základě dohody mezi příslušným zaměstnancem Poskytovatele a Klientem. Po ukončení úkonu každé služby bude Klientovi předložen k podpisu výkaz o provedených službách, ve kterém jsou uvedeny provedené služby, datum, přesný čas a výše úhrady za tyto objednané služby. Svým podpisem na předloženém výkazu Klient souhlasí s provedenými službami a výší úhrady. V případě, že Klient poskytnutí objednané služby v dohodnutém termínu nebude požadovat, je povinen oznámit tuto skutečnost nejpozději 2 pracovní dny před dnem výkonu objednané služby příslušnému zaměstnanci Poskytovatele.

IV.

Doba platnosti Smlouvy

Smluvní strany se dohodly, že tato Smlouva se uzavírá na dobu neurčitou, přičemž nabývá platnosti dnem podpisu. V případě smrti Klienta nepřecházejí práva z této Smlouvy na právní nástupce Klienta.

V.

Výše úhrady za pečovatelskou službu a způsob jejího placení

- 1) Úhrady za poskytnutou pečovatelskou službu se účtují podle výše úhrad platných v době poskytnutí pečovatelské služby, přičemž Klient bere na vědomí, že vyúčtování úhrad bude prováděno měsíčně.
- 2) Poskytovatel je povinen předložit Klientovi vyúčtování celkové úhrady podle odstavce 1 tohoto článku, a to nejpozději do 15. dne měsíce následujícího po měsíci, v němž byly služby poskytnuty.
- 3) Klient se zavazuje uhradit částku za pečovatelskou službu bezodkladně k rukám vedoucí – koordinátora pečovatelské služby, v textu této Smlouvy dále jen „vedoucí – KPS“ nebo u jeho určeného zástupce.
- 4) Klient, na něhož se vztahuje ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, v platném znění, je osvobozen od úhrady za pečovatelskou službu v rozsahu základních činností.

VI.

Ujednání o dodržování vnitřních pravidel stanovených Poskytovatelem pro poskytování pečovatelské služby

- 1) Klient prohlašuje, že byl seznámen s relevantními Standardy kvality péče a vnitřními předpisy, které byly vydány Poskytovatelem.
- 2) Klient prohlašuje, že relevantní Standardy kvality péče a vnitřní předpisy Poskytovatele si přečetl a že jim plně porozuměl. Klient se zavazuje veškerá tato pravidla dodržovat.

VII.

Výpovědní důvody a výpovědní lhůty

- 1) Klient může Smlouvu vypovědět i bez udání důvodu. Výpověď musí mít písemnou podobu a musí být Poskytovateli doručena prokazatelným způsobem. Smluvní strany se dohodly, že výpovědní doba uplyne posledním dnem měsíce, ve kterém byla výpověď podána.
- 2) Poskytovatel může Smlouvu vypovědět pouze z těchto důvodů:
 - a) jestliže Klient hrubě poruší své povinnosti vyplývající ze Smlouvy, vnitřních pravidel Poskytovatele, za hrubé porušení Smlouvy se považuje i nezaplacení úhrady za poskytnuté služby ve lhůtě větší než 30 dnů ode dne předložení vyúčtování,
 - b) jestliže se Klient chová k sociální pracovníci – pečovatelce způsobem, jehož záměr nebo důsledek vede ke snížení důstojnosti fyzické osoby nebo vytváření nepřátelského, ponižujícího nebo zneklidňujícího prostředí,
 - c) jestliže Klient přestane naplňovat znaky osoby oprávněné využívat pečovatelskou službu, která je uvedena v článku 1 odst. 2 této Smlouvy.

3) Výpovědní lhůta pro výpověď danou Poskytovatelem z důvodů uvedených v odstavci 2 tohoto článku činí 1 měsíc a počíná běžet prvním dnem následujícím po dni, v němž byla tato výpověď Klientovi prokazatelně doručena.

VIII. Závěrečná ujednání

- 1)** Smlouva může být měněna dodatkem nebo zrušena pouze písemně.
- 2)** Smlouva je vyhotovena ve dvou exemplářích s platností originálu. Každá smluvní strana obdrží jedno vyhotovení.
- 3)** Smluvní strany shodně prohlašují, že tuto Smlouvu před jejím podpisem přečetly, že byla uzavřena po vzájemném projednání podle jejich pravé a svobodné vůle, určitě a srozumitelně, nikoliv v tísní a za nápadně nevýhodných podmínek, což stvrzují svými vlastnoručními podpisy.

V Žatci dne

.....
podpis Poskytovatele

.....
podpis Klienta

Příloha ke smlouvě č.....o rozsahu pečovatelské služby, která je její nedílnou součástí.

Požadují	Základní činnosti při poskytování PS :	Četnost PS
	Pomoc a podpora při podávání jídla a pití	
	Pomoc při oblékání a svlékání	
	Pomoc při prostorové orientaci a samostatného pohybu ve vnitřním prostoru	
	Pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík	
	Pomoc při úkonech osobní hygieny	
	Pomoc při základní péči o vlasy a nehty	
	Pomoc při použití WC	
zajištěno dodavatelsky	Zajištění stravy (odpovídá věku, DIA a potřebám)	
	Dovoz nebo donáška jídla	
	Pomoc při přípravě jídla a podání jídla	
	Běžný úklid a údržba domácnosti, údržba domácích spotřebičů	
	Pomoc při zajištění velkého úklidu domácnosti (sezonního úklidu, mytí oken)	
	Úklid po malování	
	Donáška vody	
	Topení v kamnech, včetně údržby kamen	
	Běžné nákupy	
	Pochůzky	
	Velký nákup (týdenní nákup, nákup ošacení a vybavení domácnosti)	
	Praní a žehlení ložního prádla, popřípadě jiné drobné opravy	
	Praní a žehlení osobního prádla, popřípadě jiné drobné opravy	
	Žehlení a mandlování	
	Doprovázení a pomoc při kontaktu s lékaři, na úřady, instituce a zpět	
Požadují	Další činnosti při poskytování PS :	Četnost PS
	Kontrolní návštěvy u klienta	
	Použití střediska osobní hygieny	
	Úklid a mytí společných prostorů	

X Křížkem označte požadovanou pečovatelskou službu.

V Žatci dne

.....
Podpis Poskytovatele

.....
Podpis Klienta

Pečovatelská služba v Žatci

ÚHRADY ZA PEČOVATELSKÉ SLUŽBY

Podle vyhlášky č. 505 /2006 Sb. ve znění zákona č.108/2006 Sb. v platném znění

PLATNOST OD 1.10.2008

Název úkonu	Maximální sazba stanovená vyhl. 505/06Sb., v platném znění	Stanovená sazba s účinností od 1.10.08
Základní činnosti při poskytování PS :		
a) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu :		
1. Pomoc a podpora při podávání jídla a pití	100,- Kč /hod. *	40,- Kč /hod.
2. Pomoc při oblékání a svlékání	100,- Kč /hod. *	60,- Kč /hod.
3. Pomoc při prostorové orientaci samostatného pohybu ve vnitřním prostoru	100,- Kč /hod. *	60,- Kč /hod.
4. Pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík	100,- Kč /hod. *	60,- Kč /hod.
b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytování podmínek pro osob. hygienu :	100,- Kč /hod. *	
1. Pomoc při úkonech osobní hygieny		80,- Kč /hod.
2. Pomoc při základní péči o vlasy a nehty	100,- Kč /hod. *	60,- Kč /hod.
3. Pomoc při použití WC	100,- Kč /hod. *	60,- Kč /hod.
c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy:	150,- Kč /denně, (celodenní strava 3 hl.jídla)	zajištěno dodavatelsky
1. Zajištění stravy (odpovídá věku, DIA a potřebám)	75,- Kč /oběd	
2. Dovoz nebo donáška jídla	20,- Kč /úkon	
3. Pomoc při přípravě jídla	100,- Kč /hod. *	
4. Příprava a podání jídla a pití (v souvislosti s bodem 3)	100,- Kč /hod. *	60,- Kč /hod.
d) pomoc při zajištění chodu domácnosti :		
1. Běžný úklid a údržba domácnosti	100,- Kč /hod. *	80,- Kč /hod.
2. Údržba domácích spotřebičů	100,- Kč /hod. *	80,- Kč /hod.
3. Pomoc při zajištění velkého úklidu domácnosti (sezónního úklidu, mytí oken)	100,- Kč /hod. *	80,- Kč /hod.
4. Úklid po malování	100,- Kč /hod. *	100,- Kč /hod.
5. Donáška vody	100,- Kč /hod. *	60,- Kč /hod.
6. Topení v kamnech, včetně údržby kamen	100,- Kč /hod. *	100,- Kč /hod.
7. Běžné nákupy a pochůzky:		
a) pochůzka		40,- Kč /hod.
b) nákup do 3 kg	100,- Kč /hod. *	60,- Kč /hod.
c) nákup do 5 kg		80,- Kč /hod.
d) nákup nad 5 kg		80,- Kč /hod.
8. Velký nákup (týdenní nákup, nákup ošacení, vybavení domácnosti)	100,- Kč /úkon	100,- Kč /úkon
9. Praní a žehlení ložního prádla, popřípadě jiné drobné opravy:		
a) včetně pracího prostředku	50,- Kč /kg **	60,- Kč /kg
b) bez pracího prostředku		40,- Kč /kg
c) žehlení a mandlování		20,- Kč /kg
10. Praní a žehlení osobního prádla, popřípadě jiné drobné opravy:		
a) včetně pracího prostředku	50,- Kč /kg **	60,- Kč /kg
b) bez pracího prostředku		40,- Kč /kg
c) žehlení a mandlování		20,- Kč /kg
e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím :	100,- Kč /hod. *	60,- Kč /hod.
1. Doprovázení a pomoc při kontaktu s lékaři, na úřady a instituce		

* podle skutečně spotřebovaného času nezbytného k zajištění úkonu, kdy se účtuje při každých započatých 15 minutách.

** podle skutečně váženého prádla, kdy se účtuje každý ¼ kg.

Název úkonu	Maximální sazba stanovená vyhl. 505/06Sb., v platném znění	Stanovená sazba s účinností od 1.10.08
Další činnosti při poskytování PS plně hrazené:		
a) úklid a mytí společných prostorů :	povinná sazba na 1 osobu	
1. Úklid a mytí společných prostorů v DPS	-	60,- Kč /osobu
2. Úklid a mytí společných prostorů v terénu - malá chodba	-	30,- Kč /úkon
3. Úklid a mytí společných prostorů v terénu - velká chodba	-	50,- Kč /úkon
b) použití střediska osobní hygieny	-	20,- Kč /úkon
c) kontrolní návštěvy u klienta	-	50,- Kč /měsíčně

Úhrady za poskytované pečovatelské služby :

- Klienti PS, kteří bydlí v DPS, jsou povinni odebrat sociální-pečovatelské služby v rámci jejich potřeby a dostupnosti, neboť byt v DPS (tj. "byt zvláštního určení") byl pořízen se státní dotací pro občany, kteří tyto služby potřebují. V případě, že si tyto klienti pečovatelské služby nesjednají, vystavují se riziku, že jim může být zrušena nájemní smlouva ze strany Města Žatce.
- Klienti PS, kteří bydlí v DPS, jsou povinni hradit na osobu službu „úklid a mytí společných prostorů v DPS“.

Vzdělávací Centrum
Podkrušnohoří

Masarykova 745, 438 01 Žatec

OSVĚDČENÍ O REKVALIFIKACI

po úspěšném ukončení vzdělávacího programu rekvalifikačního kurzu, podle vyhl. MŠMT č. 524/2004 Sb., o akreditaci zařízení k provádění rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání, pod názvem

"PEČOVATELKA/PEČOVATEL"

pracovní činnost: **Pečovatelsví**

Kurs proběhl v období od 9.1.2006 do 30.6.2006 v délce 672 vyučovacích hodin

z toho vyčleněno	- na teorii	238 vyučovacích hodin
	- na teoreticko-praktickou výuku	170 vyučovacích hodin
	- na praxi	264 vyučovacích hodin

Předměty:	Pečovatelsví	150 vyučovacích hodin
	Základy výpočetní techniky	120 vyučovacích hodin
	Psychologické dovednosti	30 vyučovacích hodin
	Základy speciální pedagogiky	30 vyučovacích hodin
	Orientace na trhu práce	18 vyučovacích hodin
	Podnikatelské minimum	30 vyučovacích hodin
	Individuální profesní poradenství	30 vyučovacích hodin

.....
jméno a příjmení

.....
datum narození

Zařízení akreditováno MŠMT dne 13.10.2005 pod čj.: 30 647/05-20/624

V Žatci dne 30.6.2006

Dr. Lucie Králová
.....

předseda zkušební komise

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ
VZDĚLÁVACÍ CENTRUM PODKRUŠNOHOŘÍ
Masarykova 745, 438 01 Žatec
Tel. 415 710 166
IČO: 265 48 691

Mgr. Helena Benáková
.....

statutární zástupce
vzdělávacího zařízení

Projekt financovaný Evropskou unií a státním rozpočtem České republiky.

INDIVIDUÁLNÍ PLÁN KLIENTA PS

Příjmení a jméno:

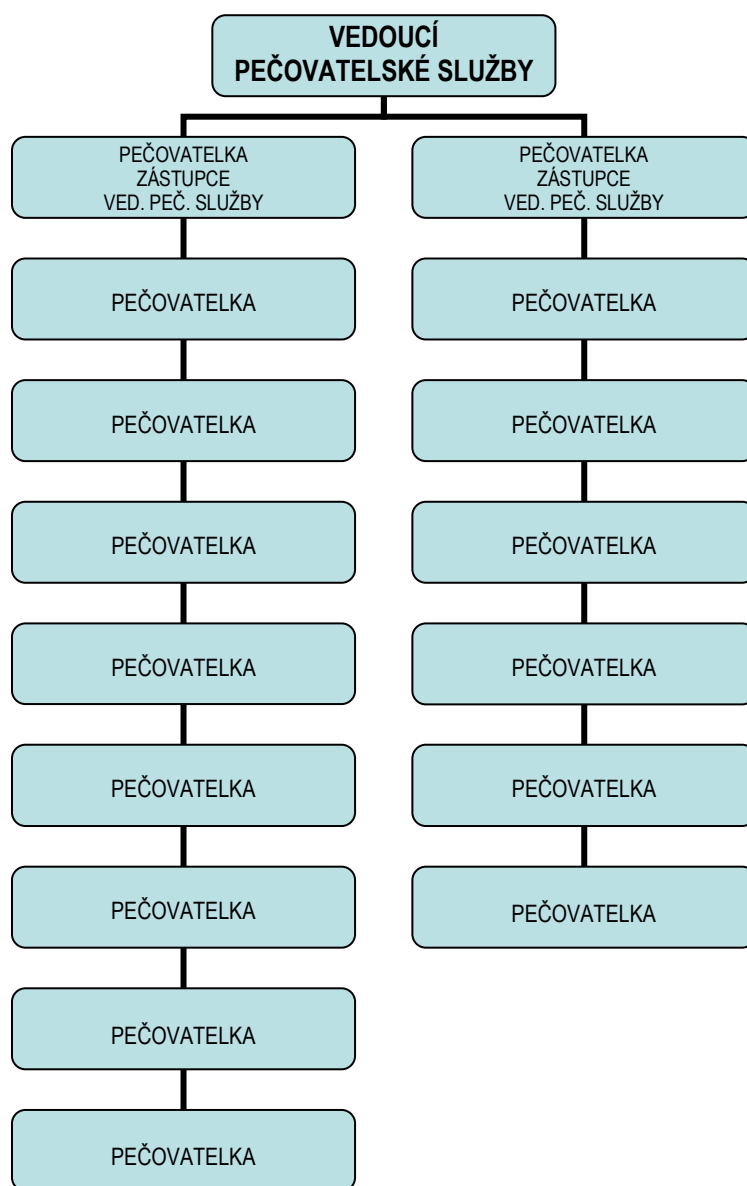
Rok narození:

Kategorie:

CÍLE KLIENTA	

ZÁKLADNÍ ČINNOSTI - SPLNĚNÍ CÍLŮ				
DATUM	ÚKONY PEČOVATELSKÉ SLUŽBY	MNOŽSTVÍ	ÚHRADA	PODPIS KLIENTA

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

ŽÁDOST O ZAVEDENÍ PEČOVATELSKÉ SLUŽBY V ŽATCI
(dle vyhl. 505/2006 Sb., v platném znění zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách)

Žadatel.....datum nar.....

Bydliště.....

Tel:.....

Další kontakty:.....

Žádám o zavedení pečovatelské služby, jejíž rozsah je dán přílohou ke Smlouvě o poskytnutí pečovatelské služby.

V Žatci dne.....

Podpis žadatele.....

PRAVIDLA
pro poskytnutí nájmu bytu v Domech s pečovatelskou službou v Žatci

1. Do Domů s pečovatelskou službou v Žatci (dále jen DPS) jsou přijímáni občané se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Rozsah pomoci stanoví bod 3. těchto pravidel.
2. Žádosti pro poskytnutí nájmu bytu v DPS, potvrzené a doporučené ošetřujícím lékařem, přijímá a eviduje Domov pro seniory a pečovatelská služba v Žatci (dále jen PO Dps a DPS), adresa: Šafaříkova 852, Žatec, osobou odpovědnou za evidenci žádostí a související administrativu je vedoucí pečovatelské služby.
Žádosti je také možno vyzvednout na Odboru sociálních věcí MěÚ Žatec a jsou zveřejněny na internetových stránkách obou institucí. (www.mesto-zatec.cz, <http://kolert.webpark.cz/>)
Žadatel je dále povinen 1x ročně vždy během měsíce ledna a února písemně, nebo osobní návštěvou potvrdit, zda na své žádosti o poskytnutí nájmu bytu trvá, pokud tak neučiní, bere na vědomí, že jeho žádost bude bez dalšího oznámení vyřazena.
Jestliže nastanou změny v uvedených skutečnostech, je žadatel povinen tyto skutečnosti nahlásit bez zbytečného odkladu.
3. Přednostně budou byty DPS přidělovány žadatelům, kteří mají uzavřenou smlouvu o poskytnutí pečovatelské služby s některým z poskytovatelů tohoto typu sociálních služeb (dle zákona 108/2006 Sb., o soc. službách) a poskytnutí pečovatelské služby ve stávajícím prostředí brání vážné důvody.
Pokud je poskytovatelem úkonů pečovatelské služby osoba blízká, bude návštěvou žadatele zjištěno, které úkony pečovatelské služby jsou žadateli poskytovány, v tomto případě se smlouva o poskytnutí pečovatelské služby nevyžaduje.
Předpokladem je, že žadatel o přidělení bytu v DPS odebírá PS v rozsahu, který prokazatelně potvrzuje nutnost pravidelné pomoci ze strany jiné osoby.
Dalším předpokladem je, že žadatel je příjemce příspěvku na péči ve stupni závislosti na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni 1., nebo 2. závislosti na péči jiné fyzické osoby a že využívá minimálně ½ příspěvku na zajištění pečovatelské služby. Pokud žadatel není příjemce příspěvku na péči musí odebírat pečovatelskou službu ve srovnatelném rozsahu alespoň s příjemcem příspěvku v 1. stupni závislosti.
Přednostně jsou řešeni osamělí žadatelé bez rodinného zázemí a žadatelé ze Žatce a místních částí.
4. Nájemní smlouva k bytu v DPS bude uzavřena na dobu určitou 3 roky s možností nájmu na další tři roky v případě, že nájemce řádně plní povinnosti a využívá pečovatelské služby v rozsahu stanoveném smlouvou.
Jednorázový příspěvek dle bodu 7. těchto pravidel se hradí jen při uzavření prvním nájemní smlouvy.
5. Po poskytnutí nájmu bytu v DPS je nájemce povinen uzavřít smlouvu o poskytování pečovatelské služby s PO Dps a DPS. Žadatel je povinen uzavřít smlouvu obsahující úkony pečovatelské služby minimálně v rozsahu jakém byly poskytovány před přidělením bytu DPS a že tyto služby bude odebírat pravidelně v nezmenšeném rozsahu. Nájemce bytu v DPS může uzavřít i další smlouvu s poskytovatelem sociálních služeb za podmínky, že se jedná o služby které PO Dps a DPS neposkytuje, nebo poskytuje, ale ne v době, kdy jsou žádány a není možno je zajistit v pracovní době pečovatelek v DPS.
6. Nájem v DPS bude poskytnut bez povinnosti hradit příspěvek dle bodu 7. těchto pravidel, jestliže žadatel vrátí Městu Žatec jím dříve přidělený byt.
Pokud je žadatel o byt v DPS nájemcem obecního bytu města Žatce nebo místních částí, bude

smlouva o nájmu bytu v DPS uzavřena za podmínky, že žadatel-nájemce (popř. žadatelé-nájemci nebo spolunájemci) ukončí nájem dosavadního obecního bytu. S tímto žadatelem bude sepsána Dohoda o ukončení nájmu bytu ještě před projednáním v Radě města.

Výjimka z této podmínky platí jen pro případ, že s nájemcem dosavadního obecního bytu žili předtím ve společné domácnosti členové rodiny - příslušníci domácnosti, kteří splňují podmínky pro přechod nájmu podle § 708 Občanského zákoníku.

Žádost o změnu uživatele bytu bude projednána v bytové komisi Města Žatec před projednáním přidělení bytu v DPS Radou města.

7. Jednorázový příspěvek na sociální účely uhradí Městu Žatec:

- a) žadatel o byt v DPS, bydlí-li ve vlastní nemovitosti nebo v družstevním bytě;
- b) vlastník nemovitosti (tzn. i rodinný příslušník žadatele), bude-li nájemci (nebo osobě s jiným právem užívání bytu) bydlící v jeho nemovitosti byt přidělen;
- c) žadatel bydlící mimo město Žatec (není-li vlastníkem nemovitosti, může být tento příspěvek uhrazen z finančních prostředků příslušné obce);
- d) žadatel o byt v DPS, který neukončí nájem městského bytu (nájem přechází na dalšího příslušníka domácnosti).

Výše příspěvku je pro žadatele s trvalým bydlištěm v Žatci a jeho místních částech stanovena ve výši:

za byt o velikosti 0+1 částka 15 000,- Kč
za byt o velikosti 1+1 částka 25 000,- Kč
za byt o velikosti 1+2 částka 30 000,- Kč

Výše příspěvku je pro žadatele s trvalým bydlištěm mimo Žatec stanovena ve výši:

za byt o velikosti 0+1 částka 25 000,- Kč
za byt o velikosti 1+1 částka 40 000,- Kč
za byt o velikosti 1+2 částka 50 000,- Kč

Příspěvek bude použit na sociální účely. O poskytnutí příspěvku bude sepsána smlouva.

8. Žadatel, který odmítne nabízený byt v DPS, bude zařazen na poslední místo seznamu.
9. Do bezbariérových bytů budou umístováni zdravotně postižení občané, kteří splňují výše uvedené podmínky a v souladu s ustanovením § 9 zák. č. 102/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související s vydáním zák. č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, až po vyjádření Krajského úřadu Ústeckého kraje.
10. Ředitel Domova pro seniory a pečovatelské služby v Žatci jmenuje komisi, která ze žadatelů o poskytnutí nájmu bytu v DPS sestavuje užší pořadník. Členy komise jsou ředitel Domova pro seniory, vedoucí pečovatelské služby, zástupce sociálního odboru MěÚ Žatec, zástupce sociálně zdravotní komise města a další osoby jmenované ředitelem. Zasedání komise se může zúčastnit člen Zastupitelstva Města Žatec.
Přidělení bytů do DPS schvaluje na návrh odboru sociálních věcí rada města. Odbor sociálních věcí je v překládaném návrhu vázán stanoviskem komise.
11. Žádosti o poskytnutí nájmu bytu v DPS přijaté před schválením těchto pravidel zůstávají v platnosti a jsou zařazeny do evidenčního seznamu žádostí. Žadatelé zařazení do evidenčního seznamu budou informováni o nových pravidlech tak, aby byli prokazatelně seznámeni zejména s novými body pravidel.

12. V případech hodných zvláštního zřetele může RM rozhodnout odlišně od těchto pravidel.
13. Schválením těchto pravidel pozbývají účinnost pravidla ze dne 22.1. 2007 schválená usnesením rady města č. 65/07.

Tato Pravidla nabývají účinnost dnem schválení v Radě Města Žatec, tj. dnem 14.7. 2008 usnesením č.639/08.

Aleš Kassal
místostarosta Města Žatec

Mgr. Erich Knoblauch
starosta Města Žatec

Žádost o poskytnutí nájmu v Domě s pečovatelskou službou v Žatci

Příjmení a jméno žadatele:

Bydliště : Telefon:

Datum narození: Stav:

Osoby žijící se žadatelem ve společné domácnosti:

.....
.....

V současné době bydlím v (zakroužkujte):

1. obecním bytě
2. bytě v osobním vlastnictví
3. rodinném domku
4. družstevním bytě
5. jiný typ bydlení (uveďte jaké):

Prohlašuji, že po poskytnutí nájmu v DPS obecní byt : VRÁTÍM - NEVRÁTÍM

Mám uzavřenou smlouvu o poskytování pečovatelské služby: ANO - NE

Poskytuje mi pečovatelskou službu osoba blízká, nebo jiná: ANO - NE

Jsem příjemcem příspěvku na péči:
pokud ano, tak ve kterém stupni: ANO - NE

Jsem držitelem průkazu: ANO - NE
pokud ano, jaký: TP, ZTP, ZTP/P

Důvod podání žádosti:

.....
.....

V DPS budu požadovat tyto úkony pečovatelské služby:

.....
.....

Prohlášení žadatele:

1. Prohlašuji, že si jsem byl(a) seznámen(a) s Pravidly pro poskytnutí nájmu v DPS schválenými Radou města a s Provozním řádem a podmínkami bydlení v Domě s pečovatelskou službou v Žatci.
2. Po přidělení bytu v DPS uzavřu Smlouvu o poskytnutí pečovatelské služby s Pečovatelskou službou, příspěvkovou organizací Města Žatec.
3. Jsem si vědom(a) toho, že v případě zhoršení zdravotního stavu, který by vyžadoval celodenní péči, budu tuto situaci řešit s pomocí rodiny, popř. využiji možnosti pobytu v Domově pro seniory.
4. Souhlasím s tím, že po nastěhování do bytu v DPS předám pracovníkům Pečovatelské služby jeden klíč od bytu, který bude použit jen v nejnutnějších případech (nouzové havarijní situace apod).

Podle ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění, dávám/nedávám (nehodící se škrtněte) výslovný souhlas se zpracováním svých osobních údajů za účelem poskytnutí nájmu bytu v DPS.

V Žatci dne

.....
podpis žadatele

Údaje o zdravotním stavu žadatele:

1) Vyjádření obvodního lékaře (zdravotní a duševní stav):

.....

.....

.....

.....

Dne:

Podpis a razítko lékaře:

2) Vyjádření psychiatra (na doporučení obvodního lékaře):

.....

.....

.....

.....

Dne:

Podpis a razítko lékaře:

Záznam rozhovoru k BP - Pečovatelská služba

1) Pohlaví

žena

muž

2) Věk

2) Bydlíte?

doma - terén

v DPS

u rodiny

jiné

3) Příspěvek na péči ?

ano, a stupeň

ne

4) Věděl(a) jste o možnosti využívat PS v Žatci?

ano, věděl(a) jsem možnosti i ceny

ano, jen o existenci

nezajímala(a) jsem se

5) Kdo Vám doporučil PS, jak jste se o ni dozvěděl(a)?

pracovník městského úřadu

blízcí (rodina, známí)

lékař

jiné

6) Co jste očekával(a) od PS?

spolehlivost (v dohodnutém termínu, dobře provedené úkony PS podle potřeb, ...)

přijetí (respektování přání a potřeb, vřídnost, ohleduplnost, ...)

dostupnost (pracovní doba, cena)

jistota, bezpečí (vím, že přijde pečovatelka, když budu potřebovat)

kompetence (zajištění služeb)

komunikace personálu (předávání informací, aktivní naslouchání, empatie)

možnost setrvat v domácím prostředí

jiné

7) Měl(a) jste problém zvyknout si na to, že k Vám dochází pečovatelka?

vůbec žádný problém

po určité době jsem si zvykl(a) a jak dlouho to trvalo ?

stále jsem si nezvykl(a) a proč

8) Jak hodnotíte úroveň pečovatelky (její chování k Vám)?

jsem spokojen(a) a proč ?

jsem méně spokojen(a) a proč ?

jsem nespokojen(a) a proč ?

9) Jak hodnotíte odvedenou práci pečovatelky?

jsem spokojen(a) a proč ?

jsem méně spokojen(a) a proč ?

jsem nespokojen(a) a proč ?

10) Vyhovuje Vám pracovní doba (časová dostupnost) ?

zcela vyhovuje

vyhovuje

nevyhovuje a proč

11) Odpovídá kvalita služby ceně?

ano

ne

nedokážu posoudit

12) Jste spokojen(a) s kvalitou pečovatelské služby? Odpovídá cena, množství, přístup pečovatelky, odvedená práce apod.) ?

velmi spokojen(a)

téměř spokojen(a) a proč

nespokojena(a) a proč

13) Můžete říci, že se Vaše očekávání od pečovatelské služby naplnilo?

ano, velmi

ano

ano, ale...

ne a proč

14) Uvítal(a) byste nadstandardní péči, za kterou byste musel(a) platit?

ano a jakou?

ano, ale nemám na ni peníze a jakou?

ne, služby jsou zcela dostačující

15) S jakým problémem se nejvíce setkáváte ? S čím byste potřeboval(a) pomoci ?